Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 1/3 πέννες

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συντιτλόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἀπὸ παν' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς πρακτικὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας», καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας».

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια δεκαπέντε 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ σύνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος | *Ἐν Ἀθήναις, 22 Φεβρουαρίου 1930* | *Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 12*

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Στάθηκε μιὰ στιγμὴ κι' ἐξακολούθησε:

—Ἔπειτα, νομίζω, πὼς δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ παρασύρω μικρὰ παιδιὰ σὲ μιὰ ἐπιχείρηση σὰν τὴ δική μας. Γι' αὐτὸ εἶμαι τῆς γνώμης νὰ στρίψουμε πρὸς τὶς ἀκτὲς τῆς Νορβηγίας. Τὸ δρομολόγιό μας ἀναστατώνεται. Ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ;

— Ἀγαπητέ μου Φονδιέλ, ξεχνᾶτε ἕνα πρᾶγμα, ἀποκρίθηκε ὁ κ. Στέφενσον,—ἄνθρωπος ψύχραιμος, μὲ ἀδάμαστη θέληση, ἐπίμονος στὶς ἰδέες του, ὅσο κανείς, ἀλλὰ καλόκαρδος καὶ εἰλικρινής, πρᾶγμα ποὺ ἔκανε νὰ τὸν λατρεύουν ὅλοι ὅσοι τὸν γνώριζαν.

— Τί πρᾶγμα;

— Πὼς τὸ τελευταῖο μετεωρολογικὸ δελτίο, ποὺ λάβαμε στὸ Μαγκερόε μὲ τὸν ἀσύρματο, ἔλεγε πὼς στὴ Λευκὴ Θάλασσα παρατηροῦνται χαμηλὲς βαρομετρικὲς πιέσεις καὶ πὼς δὲν εἶναι ἀπίθανο νὰ μᾶς ἔρθει καμμιὰ θύελλα, ἀπὸ τὰ νοτιανατολικά. Κοιτάξτε τὸ βαρόμετρο. Κατεβαίνει ὁλοένα καὶ περισσότερο. Ὁ κυκλὼν λοιπὸν πλησιάζει. Ἴσως νὰ τὸν ἀποφύγουμε ἂν διευθυνθοῦμε κατευθείαν πρὸς τὸ βοριά. Ἂν γυρίσουμε ὅμως πρὸς τὸ νοτιά, θὰ πέσουμε ἴσια ἐπάνω του κι' οἱ κίνδυνοι ὅλοι θὰ εἶναι εἰς βάρος μας. Γιὰ τὸ καλὸ λοιπὸν τῶν ἰδίων τῶν παιδιῶν, δὲν πρέπει νὰ κάνουμε ἕνα τέτοιο πρᾶγμα.

—Ἂς εἶναι, εἶπε μουρμουρίζοντας ὁ Φονδιέλλ. Ἂς τὰ πάρουμε μαζί μας ὡς τὴ Σπιτσβέργη. Ὄχι ὅμως μακρύτερα, ὅλα κι' ὅλα! Σᾶς διαβεβαιῶ, κύριε Στέφενσον, ὅτι αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ θὰ τὸ μετανοιώναμε ἀργότερα. Ἂς πᾶμε τώρα νὰ τὰ ἰδοῦμε, ἂν σᾶς κάνῃ ὄρεξη.

— Ξέρετε ποιοὶ εἶναι μαζί τους; ἕνας παιδαγωγός, μοῦ εἶπε ὁ Μπρόουντζων, καὶ μιὰ γκουβερνάντα.

— Τόσο τὸ χειρότερο! Πρέπει λοιπὸν νὰ εἰδοποιήσουμε καὶ τὶς οἰκογένειές τους.

— Αὐτὸ τὸ ἔχω ὑπ' ὄψει μου. Θὰ γίνῃ ἀμέσως. Ἔχετε δίκιο, πᾶμε νὰ τὰ ἰδοῦμε. Μ' ἐνδιαφέρουν τὰ παιδάκια αὐτά, εἶπε ὁ κ. Στέφενσον τελειώνοντας, μὲ μιὰ ἀσυνήθιστη τρυφερότητα στὴ φωνή του.

«Ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος σύστησε τὴ μὶς Κλάριτς...»
(Σελ. 134, στ. α'.)

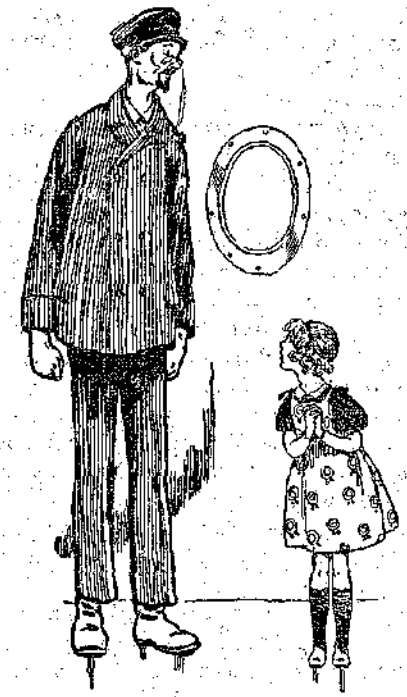

«Εἶσθε ὡραῖος σὰν ἄστρο, κύριε Γάλλε!»
(Σελ. 134, στ. β'.)

Ὅταν μπῆκε μέσα στὴν τραπεζαρία, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν πιλότο του, ποὺ ἐντωμεταξὺ εἶχε δώσει τὶς ἀπαιτούμενες διαταγὲς γιὰ νὰ προχωρήσουν πρὸς τὸ βοριά, ὁ πλούσιος Ἀμερικανὸς δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ ἕνα χαμόγελο. Ἡ ἱλαρότη τοῦ κ. Ἀντρειωμένου καὶ τῶν παιδιῶν εἶχε κοπεῖ μὲ τὸ μαχαίρι. Ὅλοι τους εἶχαν σηκωθεῖ ὄρθιοι κι' ἦταν κατακόκκινοι ἀπ' τὴ ντροπή τους, σὰν νὰ τοὺς εἶχαν πιάσει ἐπ' αὐτοφώρῳ τὴν ὥρα ποὺ ἔκαναν μιὰ κακὴ πράξη. Ἔπειτα κι' ἡ ἐνδυμασία τους, καὶ μάλιστα τοῦ κ. Ἀντρειωμένου, ποὺ μόνο τὸ σκοῦφο του εἶχε βγάλει, ἀλλὰ φοροῦσε ἀκόμη τὶς πυτζάμες του καὶ τὶς πρόχειρες παντόφλες του, συντελοῦσε στὸ νὰ κάνῃ ἀκόμη πιὸ γελοία τὴν ἐμφάνισή τους.

—Ἔ, μὰ διασκεδάζετε λαμπρὰ ἐδῶ μέσα, καθὼς βλέπω! εἶπε ὁ κ. Τζὲφ Στέφενσον χαμογελώντας. Ἐξακολουθή-

τε, παιδιά μου, μὴν ντρέπεσθε. Κανένα δὲν πειράζετε.

— Ἂς μᾶς συγχωρήση ὁ κ. κυβερνήτης, ἐταράχθη ὁ ἄτυχος παιδαγωγός. Ἡ ἀντίδραση... Ἡ χαρὰ γιὰ τὴ σωτηρία μας... Ἦταν νευρικὰ τὰ γέλια μας.

— Καὶ φυσικότατα, ἀποτελείωσε ὁ κ. Στέφενσον, δίνοντάς του τὸ χέρι. Εἶσθε Γάλλος, κύριε; Ὁ κύριος ἐπίσης, εἶπε δείχνοντας τὸν Φονδιέλλ.

Ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος ἐδήλωσε τ' ὄνομά του καὶ τοὺς τίτλους του, ὕστερα σύστησε τὴ μὶς Γκρὰς Κλάριτζ, μετὰ ἀπ' αὐτὴν τοὺς μαθητές του καὶ τοὺς τρεῖς μικροὺς Ἐγγλέζους, ἔτσι ὥστε ἡ μὶς Κλάριτζ δὲν εἶχε νὰ παρατηρήση τὸ παραμικρό, γιατὶ οἱ συστάσεις εἶχαν γίνει σύμφωνα μὲ τοὺς κανόνες

Ξεχνώντας τὸ ἐξωφρενικό του ντύσιμο, ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος ξαναβρῆκε τὴ σοβαρότητά του κι' ἄρχισε νὰ ἐξιστορῆ τὶς περιπέτειές τους. Ἀνέπτυξε μάλιστα ὅλη τὴν εὐγλωττία του, γιὰ νὰ διηγηθῆ τὴν τραγικὴ σύγκρουση τοῦ «Φίνμαρκ», ποὺ κατὰ τὴν ἰδέα του προκάλεσε τὴν καταβύθιση τοῦ βαποριοῦ, καὶ ἰδίως γιὰ νὰ ἀφηγηθῆ τὴν προδοσία καὶ τὴν ἐγκατάλειψή τους ἀπὸ τὸν ἄθλιο ἐκεῖνον Πέτερσεν, καὶ τὴ φριχτὴ θέση τῶν ναυαγῶν ἐπάνω στὸ παγοβούνι. Ἡ περιγραφή του ἦταν τόσο ζωντανή, ὥστε πολλὲς φορὲς ἡ μὶς Γκρὰς Κλάριτζ δὲν βρῆκε ἄλλο μέσο γιὰ νὰ κρύψη τὴ συγκίνησή της, παρὰ νὰ σφουγγίζη μὲ θόρυβο τὴ μύτη της, ἐνῶ ὁ Τζὲφ Στέφενσον, ποὺ πάντοτε ἦταν τόσο ἀπαπαθής, ἔδειχνε φανερὰ τὴ δική του τὴ συγκίνηση.

— Χωρὶς τὴ σωτήρια ἐπέμβασή σας, κύριε κυβερνήτη, δὲν θὰ εἶχα τὴν τιμὴ ν' ἀντιπροσωπεύω τώρα ἐνώπιόν σας τὸ γαλλικὸ παιδαγωγικὸ σῶμα, συμπέρανε μὲ στόμφο ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος.

Ἐντωμεταξὺ ὁ Φονδιέλλ παρακολουθοῦσε μ' ἔκπληξη τὴ φανερὴ μεταβολὴ τοῦ κ. Στέφενσον. Ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ εἶχαν μπεῖ στ' ἀερόπλοιο οἱ μικροὶ ναυαγοί, ὁ πλούσιος Ἀμερικανὸς εἶχε ἀλλάξει, εἶχε γίνει ἄλλος ἄνθρωπος. Τοὺς εἶχε παρακαλέσει νὰ καθήσουν, εἶχε καθήσει κι' αὐτὸς στὸ τραπέζι δίπλα τους, καὶ περιτριγυρισμένος ἀπὸ τὰ παιδιὰ αὐτὰ ποὺ πρὶν ἀπὸ μιὰ ὥρα δὲν γνώριζε οὔτε κἂν τὴν ὕπαρξή τους, τοὺς φερόταν περισσότερο σὰν πατέρας παρὰ σὰν ξένος.

Ἀργότερα πολύ, ὁ πιλότος ἔμαθε τὴ λύση τοῦ αἰνίγματος. Ποτὲ ὡς τότε ὁ κ. Στέφενσον δὲν τοῦ εἶχε μιλήσει γιὰ τὸ παρελθόν του. Καὶ σὰν διακριτικὸς ἄνθρωπος, ὁ πιλότος δὲν εἶχε διόλου ἐνδιαφερθεῖ νὰ μάθη περισσότερα ἀπ' ὅσα ἤξερε γιὰ τὸν ὑπέρπλουτο Ἀμερικανό. Κι' αὐτὰ ποὺ ἤξερε περιορίζονταν σὲ πολὺ λίγα πράγματα. Γνώριζε πὼς ὁ κ. Στέφενσον ἦταν ἕνας self-made man, ἕνας ἄνθρωπος αὐτοδημιούργητος, ὅπως λέμε μεῖς. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν εἶχε σχηματίσει τὴν περιουσία του μὲ μέσα ποὺ κατακρίνει ἡ ἠθική, κι' ὅτι ἦταν πολὺ ἔξυπνος καὶ πολὺ μορφωμένος ὥστε νὰ μὴν ἔχη τὶς ἰδέες καὶ τοὺς τρόπους ἑνὸς νεόπλουτου, κι' ὅτι τέλος ἦταν χήρος καὶ δὲν εἶχε παιδιά. Αὐτὰ ἦταν λίγα βέβαια, ἀλλὰ τί ἀνάγκη εἶχε ὁ Φονδιέλλ νὰ μάθη καὶ περισσότερα;

Καμμιά, σκεπτόταν ὁ ἴδιος, ἀπολύτως καμμιά. Κι' ὅμως σ' αὐτὸ γελιόταν, ὅπως θὰ ἰδοῦμε ἀργότερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Τὸ ἐναέριο πλοῖο

Ἀπὸ τὸ νησὶ Μαγκερόε ὡς τὸν ὅρμο Μορρέλ, ὅπου ἐσκόπευαν νὰ προσγειωθοῦν οἱ ἀεροπόροι, ἀφοῦ πρῶτα θὰ εἶχαν περάσει τὶς πένθιμες ἀκτὲς τῆς Σπιτσβέργης καὶ πετάξει ὅσο τὸ δυνατὸ πλησιέστερα πρὸς τὴν 80ο Β. Π., ἡ ἀπόστασις μετριέται μὲ μιὰ γωνιὰ ὀκτὼ μοιρῶν, στὴν ὁποία πρέπει νὰ προσθέσουμε καὶ τὴ δυτικὴ ἀπόκλιση τῆς μαγνητικῆς βελόνης. Καὶ πάνω κάτω ὅλο αὐτὸ κάνει μιὰ ἀπόσταση 1200 χιλιομέτρων, χωρὶς νὰ λογαριάσουμε καὶ τὰ μεγάλα ρεύματα τοῦ ἀέρα ποὺ πιθανὸν νὰ μποροῦσαν νὰ παρεκκλίνουν ἀπὸ τὴν πορεία του ἕνα ἀερόπλοιο σὰν τὸ «Λίμπερτυ».

Ὅταν τὸ ἀερόπλοιο διέκρινε τὸν καπνό, ποὺ ἀνέβαινε ἀπ' τὸ παγοβούνι δὲν εἶχε κάνει παρὰ τὸ ἕνα τέταρτο αὐτοῦ τοῦ δρόμου. Οἱ φιλοξενούμενοι λοιπὸν τοῦ κ Στέφενσον εἶχαν ὅλο τὸν καιρὸ ν' ἀναπαυθοῦν ὡς ποὺ νὰ φθάσουν στὸν ὅρμο, ὅπου ὁ κ. Φονδιὲλ εἶχε σκοπὸ νὰ τοὺς ἐπιβιβάση σὲ κανένα φαλαινοθηρικὸ γιὰ νὰ τοὺς ξαναστείλη στὶς πατρίδες τους.

Μὰ τὸ πρᾶγμα ποὺ σκέπτονταν λιγότερο ἀπ' ὅλα, γιὰ τὴν ὥρα τουλάχιστο, οἱ μικροί μας φίλοι ἦταν νὰ πᾶνε ν' ἀναπαυθοῦν. Ὕστερα ἀπὸ τὸ πλούσιο γεῦμα ποὺ τοὺς εἶχαν προσφέρει, καὶ μετὰ τὴ συνομιλία μὲ τὸν γενναιόδωρο ἀμφιτρύονά τους, ὁ κ. Τζὲφ Στέφενσον διέθεσε γιὰ τοὺς ξένους του μιὰ μεγάλη καμπίνα, καὶ μιὰ ἄλλη μικρότερη, προορισμένη γιὰ τὴν μὶς Γκρὰς Κλάριτζ καὶ γιὰ τὴ μικρούλα Νταίζη. Ἐκεῖ οἱ ναυαγοὶ μπόρεσαν νὰ διορθώσουν τὴν τουαλέττα τους κι' ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος κατόρθωσε τελοσπάντων ν' ἀλλάξη τὶς πυτζάμες του καὶ τὶς παντούφλες του μὲ μιὰ ἀξιοπρεπέστερη ἐνδυμασία.

— Εἶσθε ὡραῖος σὰν ἄστρο, κύριε Γάλλε! φώναξε μὲ θαυμασμὸ ἡ μικρούλα Νταίζη, μόλις ἀντίκρυσε τὸν παιδαγωγὸ πκποουτσωμένο καὶ ντυμένο, χάρις στὶς φροντίδες τοῦ Μέρρυ Μπρόουντζων ποὺ εἶχε ξετρυπώσει μέσ' στὴν ἰματιοθήκη τοῦ ἀεροπλοίου ἕνα ζευγάρι μπότες καὶ μιὰ στολὴ Ἀμερικανοῦ δποκελευστῆ, ποὺ ἐρχόταν χυτὴ στὸ σῶμα τοῦ ἀξιοσέβαστου Γάλλου παιδαγωγοῦ.

— Ὦ, Νταίζη! ἔκανε ἡ μὶς Γκράς. Shocking!

Κατακόκκινος μὰ ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὸ κομπλιμέντο, ὁ παιδαγωγὸς ἐνώθηκε μὲ τοὺς μαθητές του, ποὺ μαζὶ μὲ τὸν Μπὸμπ καὶ τὸν Τζὰκ Ντόνοου εἶχαν μαζευτεῖ γύρω ἀπὸ τὸν Φονδιέλλ καὶ τὸν κ. Στέφενσον.

— Μιὰ καὶ δὲν ἔχετε διάθεση νὰ κοιμηθῆτε, κι' ἔχω καιρὸ ἐλεύθερο, πρέπει νὰ σᾶς δείξω τὸ ἀερόπλοιό μου. Ὁ κ. Φονδιέλ, ποὺ γιὰ τὴν ὥρα εἶναι κι' αὐτὸς ἐλεύθερος, θὰ μὲ βοηθήση εὐχαρίστως σ' αὐτὴ τὴ δουλειά κι' οἱ ἐξηγήσεις ποὺ θὰ μᾶς δώση θὰ σᾶς εἶναι πολύτιμες.

— Σᾶς εὐχαριστοῦμε πολύ, κύριε! ἀποκρίθηκαν μὲ μιὰ φωνὴ τὰ τέσσερα ἀγόρια.

— Θἄρθετε καὶ σεῖς μαζί μας, ὑποκελευστά; ρώτησε ὁ κ. Στέφενσον, ποὺ γινόταν ὁλοένα καὶ πιὸ διαχυτικός.

— Πολὺ εὐχαρίστως, κύριε κυβερνήτα, εἶπε ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος, κολακευόμενος ἀπ' αὐτὸν τὸν τίτλο.

— Κι' ἐμεῖς θἄρθουμε, δὲν εἶναι ἔτσι, κύριε; εἶπε ἡ Νταίζη, ποὺ ἡ γκουβερνάντα της δὲν πρόφθασε νὰ τὴν ἀνακαλέση στὴν τάξη.

— Βεβαιότατα, μικρούλα μου, εἶπε ὁ Ἀμερικάνος. Δῶσε μου τὸ χεράκι σου, καὶ σεῖς, μῆς, στηριχθῆτε στὸ μπράτσο τοῦ κ. Φονδιέλ.

Ὁ περίπατος αὐτὸς μέσ' στ' ἀερόπλοιο ἦταν σὰν ἕνα ὄνειρο γιὰ τὰ παιδιά. Ἀπ' ὅλο τὸ σκάφος εἶχαν ἰδεῖ, καὶ λίγο μάλιστα, τὴν κεντρικὴ καμπίνα, ποὺ ἦταν χωρισμένη σὲ ἰδιαίτερα διαμερίσματα, ὅπως ἡ τραπεζαρία ποὺ εἶχαν φάει κι' οἱ καμπίνες τους. Σ' αὐτὴν ὅμως βρίσκονταν ἀκόμη κι' ἡ καμπίνα τοῦ κυβερνήτη μ' ὅλα τὰ σχετικά, χάρτες ναυτικούς, τοπογραφικοὺς καὶ ἀστρονομικούς, μὲ τὸν διεθνῆ ἐναέριο κώδικα, διάφορα ἐργαλεῖα, ἐπιστημονικὴ βιβλιοθήκη, ἀκουστικοὺς σωλῆνες κτλ.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΙΤΝΑ

Σὰ φίδι τρέχει καὶ σφυρᾶ κι' ἀχνίζει
τὸ πύρινο ποτάμι σου μ' ὀρμή,
καὶ τὸ χαμὸ μὲ τή φωτιὰ σκορπίζει
στὸ χιονισμένο πρᾶο σου κορμί.

Μὲ σπίθες καὶ καπνοὺς ὅλο κυλάει
ἐκεῖ ποὺ ἡ βλάστηση εἶναι γελαστή,
καὶ μύριες πράσινες ζωὲς λιγάει
καὶ καταστρέφει ἡ λάβα ἡ κοχλαστή.

Μὲ φρίκη, ὦ Αἴτνα, σκέπτομαι τὸ χέρι,
τὸ χέρι τὸ δικό σου τὸ πυρό,
ποὺ σύρθη σὰ δρεπάνι καὶ μαχαίρι
κι' ὅ,τι ἤβρε μπρός του, τἄφησε νεκρό.

Τἀγαπημένα μου γνωστὰ σπιτάκια
μὲ τὶς κληματοσκέπαστες αὐλές,
δὲν τὰ λυπήθη, κι' ἔχασαν παιδάκια
χιλιάδες καὶ πουλάκια τὶς φωλιές...

(Ἀπὸ τὴν τελευταία ἔκφρασή) ΡΙΤΑ Ν. ΜΠΟΥΜΗ

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΜΑΣ

Χιόνια παντοῦ. Στὰ μαλλιά, στὸ μουστάκι, στὸ μούσι. Ψηλός, ἀρχοντικός. Τὸν βλέπαμε νἄρχεται πάντα μὲ τὸ μπαστούνι του, περπατώντας ἀργὰ - ἀργά, λίγο σκυφτός.

Περιμέναμε μὲ ἀνηπομονησία τὸ μάθημα τῶν Μαθηματικῶν, γιὰ νἄρθη νὰ μᾶς διδάξη. Τὸ ἀνιαρότερο μάθημα — γιὰ ὅσους δὲν εἶχαν τὴν κλίση— αὐτὸς μᾶς τὄκανε εὐχάριστο, τερπνό. Πῶς τὸ κατάφερνε; Ἦταν τὸ μυστικό του... Ἄρχιζε πρῶτα μὲ ἱστορίες κι' ἀκολουθοῦσε τὸ μάθημα ἰδιόρυθμο.

— Σκεφθῆτε, μᾶς ἔλεγε, ἂν εἴχατε 800 δραχμὲς κι' ἔπρεπε νὰ τὶς πᾶτε στὴν Τράπεζα πρὸς τέσσερα τὰ ἑκατό. Πόσα θὰ πάρετε τὸ χρόνο; Θὰ κάθεστε νὰ μετρᾶτε: Τὰ 100 θὰ μᾶς δῶσουν 4, τὰ 200 8, τὰ 300 12 καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐγὼ θὰ σᾶς μάθω τὸ μυστικό. Θὰ πολλαπλασιάσετε τὰ 800, δηλαδὴ τὸ κεφάλαιον, ἐπὶ τὸ ἐπιτόκιον — τὸ 4—καὶ θὰ διαιρέσετε διὰ 100. Ἔτσι βρίσκετε 32 δραχμὲς ποὺ εἶναι ὁ τόκος ποὺ θὰ πάρετε.

Ἔτσι ὅλα τὰ προβλήματα τοῦ τόκου, ἡ μέθοδος τῶν τριῶν, ἡ σύνθετος μέθοδος τῶν τριῶν, ἡ τετραγωνικὴ ρίζα, ἔγιναν παιχνίδια στὰ χέρια μας. Καὶ ἡ πιὸ ἀμελής, καὶ ἡ πιὸ κουτή, στὰ Μαθηματικὰ ἦταν καλὴ μαθήτρια, γιατὶ ὁ καλός μας καθηγητὴς δὲ μᾶς ἄφινε καμμιὰ ἀπορία ποὺ νὰ μὴ τὴν διαλύση. Ἤξερε τὸ μυστικὸ νὰ ἁπλοποιῆ τὰ πιὸ σύνθετα, νὰ εὐκολύνη τὰ δυσκολώτερα.

Μὰ κάποια μέρα, μᾶς ἦρθε μιὰ εἴδηση κακή: Ὁ καθηγητής μας θὰ ἔπαυε νὰ διδάσκη στὰ κορίτσια. Θὰ περιοριζόταν μονάχα στὰ μαθήματα τοῦ Γυμνασίου. Τὴν τελευταία μέρα μᾶς ἦρθε γιὰ τὸ μάθημα. Μιὰ στιγμή, μᾶς εἶπε κάτι γιὰ τὴν καινούρια του θέση. Καὶ τότε συνέβη μιὰ σκηνὴ ποὺ ἀκόμα, ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια, δὲν μπόρεσα νὰ ἐξηγήσω:

Ὅλες οἱ μαθήτριες ἄρχισαν τὰ κλάματα. Τὰ δυὸ πρῶτα θρανία ἔκαμαν τὴν ἀρχή. Οἱ ἄλλες τὶς κοίταξαν μιὰ στιγμὴ σὰν ξαφνιασμένες κι' ἄρχισαν ὕστερα κι' αὐτές. Σὲ λίγο τὶς μιμήθηκε καὶ ἡ δική μου πλευρά. Κι' ἦταν ἕνα θέαμα τόσο κωμικὸ—παρ' ὅλα τὰ δάκρυα, ἀληθινὰ ἢ ψεύτικα ποὺ χυνόταν— ὥστε ὁ καθηγητὴς κι' ἐγὼ — οἱ μόνοι ψύχραιμοι—ἀρχίσαμε τὰ γέλια.

— Μήπως σᾶς εἶπε κανεὶς πὼς ἔχω σκοπὸ νὰ πεθάνω, καὶ κλαῖτε ἔτσι, κορίτσια; φώναξε ὁ καθηγητής. Δὲν ἔχω τέτοιο σκοπό. Θὰ διδάξω στὸ Γυμνάσιο, καὶ θὰ ἐξακολουθῶ νὰ σᾶς βλέπω καὶ θὰ ἐξακολουθήσετε νὰ μὲ βλέπετε. Ποῦ εἶναι τὸ λυπηρό;

Μιλιά. Τὰ δάκρυα στέγνωσαν, τὰ μαντήλια κρύφτηκαν καὶ τὸ μάθημα συνεχίσθηκε μὲ ἠρεμία. Ὁ καθηγητὴς πῆγε στὸ ἀπέναντι Γυμνάσιο, δὲν ξαναῆρθε νὰ διδάξη στὰ κορίτσια. Οἱ μαθήτριες ἔφυγαν, σκόρπισαν, παντρεύτηκαν. Πέρασαν χρόνια πολλά... Καὶ ὥς σήμερα, προσπαθῶ μάταια νὰ βρῶ μιὰ ἐξήγηση σ' ἐκείνη τὴν κωμικοτραγικὴ σκηνή. Γιατὶ ἔκλαιγαν οἱ συμμαθήτριές μου; Γιατὶ θὰ χάναμε τὸν καθηγητή; Μὰ ὥς σήμερα ζῆ, κατάλευκος πάντα, κυρτωμένος, μὲ τὸ αἰώνιο μπαστούνι του...

Ἔκλαιγαν ἴσως ἀπὸ ζήλια, ποὺ ἄλλοι θὰ χαιρόνταν τὴν ὄμορφη καὶ τερπνὴ διδασκαλία του;

Ἢ μήπως ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία ἦταν μιὰ θεατρικὴ σκηνὴ προπαρασκευασμένη, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ συγκινήση τὸν καθηγητὴ καὶ νὰ τὸν ἀναγκάση νὰ μείνη σ' ἐμᾶς, στὴν τάξη μας;

Μυστήριο ἄλυτο ἴσαμε σήμερα...

ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΡΗΤΑ

Ἂν ὁ ψωροφαντασμένος
Κοροϊδεύεται, τὸ ἀξίζει.
Περπατᾶ σὰ χορτασμένος
Κι' ἡ κοιλιά του γουργουρίζει.

Κάνει τὸ μεγαλουσιάνο,
Τὸ κεφάλι του ψηλώνει,
Καὶ θαρρεῖς πὼς βλέπεις διάνο
Χωρὶς λόγο νὰ φουσκώνη.

CHEF

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΒ'.

Καλὰ λένε πὼς τὸ ἕνα κακὸ φέρνει τἄλλο. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη φάνηκε ἀπὸ μακριὰ ἕν' ἀγρίμι σὰν τράγος, μὲ πολὺ μεγάλα κέρατα.

— Ἡ δυστυχία ὅμως δὲν μᾶς ἐμποδίζει καὶ νὰ πεινᾶμε, εἶπε ὁ πεσμένος βασιλιάς. Αὐτὸ τὸ τραγόπουλο, σὲ μιὰ μεγάλη ἁπλάδα, μοῦ φαίνεται πὼς θἄκανε πολὺ ὡραία φριγούρα στὸ τραπέζι μας.

— Νὰ τὸ φᾶς μονάχος σου, ἀποκρίθηκε ἡ πρώην βασίλισσα, γιατὶ ἐγὼ δὲν ἔχω καθόλου ὄρεξη. Κι' ὁ Ἀλφόνσος, γιὰ τιμωρία, θὰ μείνη σήμερα νηστικός.

Ὁ Ὀσκὰρ κυνήγησε τότε τὸν ἄγριο τράγο, νὰ τὸν φάη μονάχος του. Ἀπὸ τὸ φόβο του, τὸ ζῶο χώθηκε σὲ μιὰ τρύπα ἀνάμεσα σὲ δυὸ βραχάκια. Μὰ δὲν

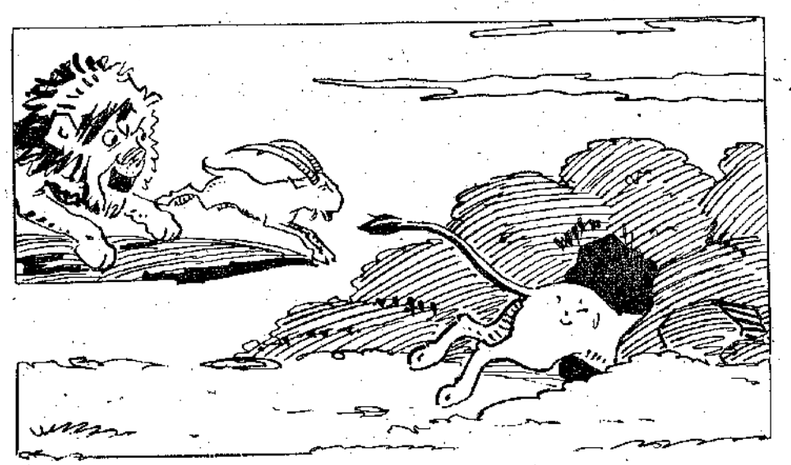

τὴ γλύτωσε: Ἡ τρύπα χωροῦσε καὶ τὸν Ὀσκάρ. Μπῆκε λοιπὸν ξοπίσω ἀπ' τὸν τράγο, τὸν ἔφτασε καί, ὥς που νὰ πῆς κίμινο, τὸν κατάπιε.

Ἀλλὰ — μεγάλη συμφορά!

Τὰ κέρατα τοῦ τράγου σκάλωσαν στὰ δόντια τοῦ λιονταριοῦ κι' ἐξεῖχαν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος κι' ἀπὸ τἄλλο τοῦ στόματος σὰν τοὺς χαυλιόδοντες τοῦ ἐλέφαντα! Μὲ τὴ διαφορὰ μόνο πὼς τοῦ ἐλέφαντα οἱ χαυλιόδοντες βγαίνουν πρὸς τὰ κάτω, ἐνῶ τοῦ Ὀσκὰρ κοίταζαν πρὸς τὰ πάνω, κατὰ τὸν οὐρανό! Τοῦ κάκου ὁ κακόμοιρος ἀγωνίστηκε νὰ ξεμπλέξη αὐτὰ τὰ κέρατα καὶ νὰ καταπιῆ τὸν τράγο ὁλάκερο. Ἀδύνατο!

Ἔβαλε τότε κάτι ξεφωνητά, ποὺ ξεσήκωσαν ὅλα τὰ ζῶα τῆς ἐρήμου.

— Τί ἔπαθε πάλι ὁ πρώην βασιλιάς μας; ἔλεγαν μὲ ἀπορία.

Κι' ἔτρεχαν νὰ ἰδοῦν, τοὐλάχιστο ἀπὸ μακριά...

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΠΩΣ ΠΟΛΕΜΟΥΝ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Στὸ φίλο Γ. Π., ποὺ τοῦ χρωστῶ αὐτὴ τὴ διήγηση, ζητώντας συγγνώμη, ἂν δὲν μπόρεσα νὰ τὴ γράψω ὅσο ὡραία καὶ παραστατικὰ μοῦ τὴν εἶπε.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, — τὸ πρῶτο δροσερὸ τοῦ φθινόπωρου, — σμίξανε κι' οἱ τρεῖς σὲ μιὰ ταβέρνα, ἐκεῖ κοντὰ στὸν Ἅη-Δημήτρη τοῦ Ψυρρῆ. Ὁ Κῶτσος πῆγε μὲ τὸ Γιάννη καὶ βρήκανε, μονάχο σ' ἕνα τραπεζάκι τῆς αὐλῆς, τὸ Μιχάλη ποὺ περίμενε τὸ Νάσο. Πέρασε ὅμως ὁλάκερη ὥρα, χωρὶς νὰ φανῆ αὐτός. Οἱ τρεῖς φίλοι ἔτρωγαν κοκορέτσι, κουτσόπιναν καινούργια ρετσίνα, ἄκουγαν τὴ λαντέρνα καὶ ρωτιοῦνταν γιὰ τὸν τέταρτο: Τί ἔγινε, καλέ, ὁ Νάσος; Σ'αὐτὴ τὴν ταβέρνα ἦταν ταχτικός. Μέσα ἢ ἔξω, ἐκεῖ τὸν ἔβρισκαν κάθε βράδυ, Καὶ τὸ παιδὶ τοὺς εἶπε πὼς ψὲς ἀκόμα γλέντησε μὲ κάτι «ξένους», ὧς ποὺ πέρασε τὸ περίπολο καὶ τοὺς εἶπε νὰ κλείσουν.

— Μὰ τί ξένοι ἦταν αὐτοί; ρώτησε ὁ Κῶτσος.

— Δικοί μας ξένοι, ἀποκρίθηκε τὸ παιδί. Κἄνε Νησιῶτες, κἄνε Μακεδόνοι, δὲν τοὺς κατάλαβα.

— Ἄκου κουβέντες! μισοθύμωσε ὁ Μιχάλης. Ξένοι, λέει, δικοί μας! Καὶ κἄνε Νησιῶτες, κἄνε Μακεδόνοι! Μὰ ξέρεις, παιδί μου, τί διαφορὰ εἶναι ἀπὸ Νησιώτη σὲ Μακεδόνα;

Τὸ παιδὶ κοκκίνησε γιὰ τὴ γκάφα του.

— Ἔ, καλά, ἔκαμε ὁ Γιάννης, ποὺ ἦταν πάντα συμβιβαστικός· τὸ παιδὶ δὲν ξέρει. Καὶ μὲ τὸ «δικοί μας ξένοι» ἤθελε νὰ πῆ πὼς δὲν ἦταν οὔτε Ἐγγλέζοι, οὔτε Φραντσέζοι.

— Μὰ κι' αὐτοὶ δικοί μας εἶναι τώρα! ἀποκρίθηκε ὁ Μιχάλης, ποὺ ἦταν μὲ τὴν «Ἀν-ντάντα», ὅπως τὄλεγε.

Οἱ ἄλλοι γελάσανε καὶ τὸ παιδὶ ἀπομακρύνθηκε, κατακόκκινο καὶ πειραγμένο, σὰ νὰ γελοῦσαν μ' αὐτό.

Σὲ λίγο, ἕνας ἄλλος γνώριμος, ὁ κὺρ-Ἀντρέας ὁ μαραγκός, ποὺ οἱ νέοι τὸν ἔλεγαν «κὺρ» γιατ' ἦταν μεσόκοπος, ζύγωσε τὴν παρέα καὶ, κάπως λυπημένα, τοὺς εἶπε:

— Καλησπέρα, παιδιά... Τὰ μάθατε λοιπόν;

— Ὄχι, κὺρ-Ἀντρέα· τί τρέχει;

— Ὁ Νάσος...

— Τί; πέθανε;!

— Καλύτερα νὰ πέθαινε!

— Μπά;!.. Ἔκλεψε; σκότωσε;

— Ὄχι. Σήμερα τὸ πρωὶ ἔφυγε γιὰ τὸ Κίνημα.

— Αἴ στὸ διάβολο! φώναξε ὁ Μιχάλης· μᾶς ἔκοψες τὸ αἷμα!.. Ἔ, καὶ πῶς πῆγε στὸ Κίνημα; ἔκαμε κανένα κακό;

— Ἄσε μας, κὺρ-Ἀντρέα, νὰ ζῆς! πρόσθεσε κι' ὁ Γιάννης.

Ὁ κὺρ-Ἀντρέας κούνησε τὸ κεφάλι του καὶ τράβηξε κατὰ τὴν πόρτα χωρὶς λέξη. Ἦταν, ὡς φαίνεται, ἀντίθετος τῆς «Ἀν-ντάντας» αὐτός, κι' εἶχε τὴν ἰδέα πὼς ὁ Νάσος πῆρε λεφτὰ γιὰ νὰ προδώση. Κρίμας τὸ παιδὶ ποὺ φαινόταν καλὸ καὶ γενναῖο! Τὸ πῆραν στὸ λαιμό τους οἱ «παπαγάντες»...

Οἱ ἄλλοι, ποὺ φρονοῦσαν διαφορετικά, κοιτάχτηκαν λίγες στιγμὲς ἀμίλητοι. Τέλος, ὁ Κῶτσος ἄδειασε τὸ ποτήρι του καί, μισὸ στ' ἀστεῖα, μισὸ στὰ σοβαρά, ἐπρόφερε:

— Πᾶμε καὶ ἐμεῖς, παιδιά;

— Νὰ κοιμηθοῦμε; ρώτησε ὁ Γιάννης, κάνοντας πὼς δὲν κατάλαβε.

— Μὰ δὲν εἶπα γιὰ τὸν κὺρ-Ἀντρέα, ἐξηγήθηκε σοβαρώτερα τώρα ὁ Κῶτσος· εἶπα γιὰ τὸ Νάσο... Πᾶμε καὶ μεῖς ἐκεῖ ποὺ πῆγε αὐτός;

— Δὲν εἶναι ἄσκημη ἰδέα, εἶπε ἁπλὰ ὁ Μιχάλης. Νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, πεθύμησα λίγο πατριωτί... Κρέσνα ὅμως καὶ Τζουμαγιά· ὄχι Μπιζάνι.

— Νάχουμε καὶ τὸ νοῦ μας! πρόσθεσε γελώντας ὁ Γιάννης.

— Σωστὰ λέω, ἐξακολούθησε ὁ Μιχάλης. Πολιορκίες, καρτέρια, καραούλια, δὲ μᾶρέσουνε μένα. Θέλω γιουρούσι κι' ὅλο μπροστά!

— Καὶ πειανοῦ, ἀρέσουν οἱ πολιορκίες; εἶπε ὁ Γιάννης. Γιουρούσι κι' ἅγιος ὁ Θεός!.. Μὰ λέτε, βρὲ παιδιά, νὰ πολεμᾶνε κεῖ-πάνου, ἢ περνᾶ ὁ καιρὸς μὲ καρτέρι;

— Ἔ, ἂς πᾶμε νὰ ἰδοῦμε! ἀποκρίθηκε ὁ Κῶτσος.

— Νὰ λόγος σωστός! φώναξε ὁ Γιάννης. Πᾶμε νὰ ἰδοῦμε. Ἀπὸ δῶ βέβαια δὲ μποροῦμε νὰ μάθουμε τίποτα. Ἄλλοι λένε ἔτσι, ἄλλοι ἀλλοιῶς. Καθένας ὅπως τόνε συμφέρει. Πᾶμε λοιπὸν καὶ βλέπουμε: Ἂν εἶναι πόλεμος, καθόμαστε. Ἂν εἶναι σάχλα, γυρίζουμε πίσω. Δὲ θὰ μᾶς δέση κανένας.

— Θὰ βροῦμε καὶ τὸ Νάσο! πρόσθεσε ὁ Γιάννης.

— Καὶ πολλοὺς ἄλλους θὰ βροῦμε κεῖ! εἶπε ὁ Κῶτσος. Ἔχει φύγει κόσμος καὶ ντουνιάς. Γιατί τί τὰ θέλετε! ὅ,τι κι' ἂν λέη ἡ Πολιτική...

— Ἄστε τη τώρα τὴν Πολιτική... γιὰ τοὺς πολιτικούς, τὸν ἔκοψε συμβουλευτικὰ ὁ Μιχάλης. Ἐμεῖς δὲν τὴ ξέρουμε αὐτὴ τὴν κυρία. Γίνεται πόλεμος; Πολεμᾶνε καὶ Ρωμιοί; Πῆγε κι' ὁ Νάσος; Μᾶς φτάνει. Δὲ θέλουμε τίποτ' ἄλλο. Θὰ πᾶμε καὶ μεῖς!

— Μιλᾶτε σοβαρά; ρώτησε ὁ Γιάννης.

— Ὄχι παίζουμε! ἀποκρίθηκε ὁ Κῶτσος.

— Ἄϊντε λοιπόν! Στόνομα τοῦ Θεοῦ!

— Αὔριο κιόλας!

— Αὔριο!.. Μπορεῖ νὰ προφτάσουμε καὶ τὸ Νάσο... Παιδί! φέρε μιὰ ὀκά! Ἄναψε τὸ γλέντι. Τὰ τρία παλλικάρια, ποὺ τοὺς χαμογελοῦσε τὸ ποθητὸ «πατριωτί», γνώριμο σ' αὐτὰ ἀπὸ τὸ 1912 καὶ τὸ 1913, ἤπιαν, τραγούδησαν καὶ χόρεψαν λεβέντικα μὲ τὴ λαντέρνα. Ἔπειτα ξανακάθησαν ζαλισμένοι καί, μ' ἀνοικτὰ μάτια, ἄρχισαν νὰ κάνουν ὄνειρα πολεμικά... Τὸ κοκορέτσι, ποὺ ψηνόταν ὁλόενα ἐκεῖ κοντὰ στὴν πόρτα τῆς αὐλῆς, ἀνέβαζε ἄσπρους καπνούς, ἀτελείωτους, ποὺ πυκνώνουνταν στὴν ὑγρὴ κι' ἀκίνητη ἀτμόσφαιρα τῆς φθινοπωρινῆς βραδιᾶς, σὰν ἕνα σύννεφο, σὰν ἕνας μισοδιάφανος πέπλος. Πίσω ἀπὸ τὸν πέπλο αὐτό, τὰ τρία παλλικάρια ἔβλεπαν τώρα ὅλο μάχες· ἄλλά, — νἄχουμε καὶ τὸ νοῦ μας, — μάχες ὅπως τὶς ἤξεραν καὶ τὶς ἐνναοῦσαν αὐτοί: Φλάμπουρα περήφανα, μουσικές, σάλπιγγες, ταμπούρλα, λόγχες στὸ ξέφωτο, στὸν ἥλιο, στὸ φανερό, καὶ γιουρούσι μπροστά, ὅλο μπροστά...

* * *

Ὅταν, τὴν ἄλλη μέρα, ἀνταμώθηκαν μὲ τὸ Νάσο, στὸ βαπόρι ποὺ θὰ τοὺς πήγαινε στὴ Θεσσαλονίκη, τὸν χαιρέτισαν ἔτσι:

— Χώ! χώ!.. Ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τάν!

Κι' Νάσος ἀποκρίθηκε:

— Χώ, χώ!.. ἐρχόσαστε καὶ σεῖς; Μωρέ, κυνήγι ποὺ θὰ φᾶνε πάλι!..

— Ὥστε γίνεται πόλεμος ἐκεῖ-πάνου;

— Ἄκου, λέει! ἀμὲ τί γίνεται; Ἂς εἶναι ὅμως, τώρα θὰ γίνη καλύτερος μὲ σᾶς...

Γιατί ὁ Νάσος, ὁ Ἀθηναῖος, τοὺς ἤξερε καλὰ καὶ τοὺς τρεῖς. Ὁ Γιάννης ἦταν Μωραΐτης, ὁ Κῶτσος Ρουμελιώτης κι' ὁ Μιχάλης Νησιώτης. Μὲ τοὺς δυὸ πρώτους τὸν εἶχαν ἑνώσει οἱ κοινὲς περιπέτειες τῶν πολέμων. Ἀλλὰ καὶ τοῦ Μιχάλη τἀνδραγαθήματα τὰ εἶχε μάθει στὴν Ἀθήνα ἀπ' ἄλλους φίλους συμπολεμιστές. Πόσες φορὲς δὲν τὰ εἶπαν κι' οἱ τέσσερις στὴν ταβέρνα ἐκείνη τοῦ Ψυρρῆ, ὅπου ἀνταμώνουνταν τὰ βράδια, ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἐργασία τῆς ἡμέρας! Γιατί ὅλοι ἐργαζόνταν στὴν Ἀθήνα. Ὁ Νάσος ἦταν ὑπάλληλος σ' ἕνα καπελλάδικο, ὁ Γιάννης κι' ὁ Κῶτσος ἔκοβαν καφὲ σὲ δικό τους μαγαζάκι, ποὺ τἄφιναν τώρα στὰδέλφια τους. Κι' ὁ Μιχάλης ἦταν χτίστης. Θὰ τὴν ξανάβλεπαν ἐκείνη τὴν ταβέρνα; Θὰ μαζεύουνταν πάλι ἐκεῖ, στὴν αὐλὴ ποὺ ψήνουνταν τὸ κοκορέτσι κι' ἔπαιζε ἡ λαντέρνα, οἱ τέσσεροι, νὰ τὰ λένε; Ποιὸς ξέρει! Πόλεμος ἦταν αὐτός. Πόλεμο εἶχαν «πεθυμήση». Καὶ νὰ πεθυμῆ κανένας «λίγο πόλεμο», δὲν εἶναι τὸ ἴδιο σὰ νὰ πιθυμῆ «λίγο πεπόνι», ὅπως ἔλεγε κι' ὁ Γιάννης...

Ἔφτασαν στὴ Θεσσαλονίκη καὶ κατατάχτηκαν.

— Ἔ, πότε γιὰ τὸ μέτωπο; ρωτοῦσαν ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα.

— Καλὰ ντέ, μὴ βιάζεστε! τοὺς ἀπαντοῦσε ὁ λοχίας τους. Σταθῆτε πρῶτα νὰ γυμναστῆτε λιγάκι.

— Μὰ ἐμεῖς εἴμαστε γυμνασμένοι... Καὶ στὸν πόλεμο μάλιστα!

— Ναί, μὰ τώρα δὲν εἶναι ἐκεῖνα ποὺ ξέρετε. Ἐδῶ πολεμᾶνε ἀλλοιώτικα... Πρέπει νὰ μάθετε πολλὰ πράμματα. Καὶ πρῶτα-πρῶτα νὰ φυλάγεστε ἀπὸ τἀεροπλάνα.

— Ἄ, ναί! Ξεχάσαμε τἀεροπλάνα. Στὰ Δώδεκα δὲν εἴχαμε τέτοια κολοκύθια... Μὰ τί κάνουν τἀεροπλάνα;

— Ρίχνουν κουφέτα... Τί θέλετε νὰ κάνουν;

— Ἔ, καὶ πῶς νὰ φυλαχτοῦμε ἀπὸ κουφέτα ποὺ πέφτουν ἀπὸ τὸν οὐρανό; Ὅποιον πάρη ὁ Χάρος!

— Ὄχι, δὲν εἶν' ἔτσι! Ἅμα βλέπετε, παιδιά, ἀεροπλάνο, θὰ σκορπίζετε εὐθύς. Νὰ μὴ σᾶς βρίσκη ἡ μπόμπα μαζεμένους σ' ἕνα μέρος. Ἤ, ἂν εἴστε κοντὰ στὸ χαράκωμα, θὰ χώνεστε μέσα... Ἂς εἶναι, αὐτὰ θὰ τἀκούσετε καὶ στὴ θεωρία...

— Δὲ βαρυέσαι, κὺρ λοχία! Ὅποιον πάρη ὁ Χάρος!

— Ἄ, γιὰ νὰ σᾶς πῶ! νὰ τἀφίσετε αὐτά. Ὅλοι ἔτσι λέτε: «Ὅποιον πάρη ὁ Χάρος». Σὰ νὰ μὴν ὑπῆρχε προφύλαξη καὶ φρόνηση καὶ σωτηρία. Νὰ μοῦ κάνετε τὴ χάρη νἀκοῦτε τί σᾶς λένε οἱ ἀνώτεροι. Παλλικαρισμοὶ δὲν χρειάζονται παρὰ στὴν ὥρα τους. Τὸ καταλάβατε; Τὸ χρέος τοῦ στρατιώτη δὲν εἶναι μόνο νὰ πολεμᾶ γενναῖα, σὰ λιοντάρι, ἀλλὰ καὶ νὰ προφυλάγεται φρόνιμα, σὰν τὸ φίδι, γιὰ νὰ πολεμήση ὅταν πρέπει. Ἔχει χάζι νὰ μὴ θέλετε καὶ σεῖς χαρακώματα, σὰν τοὺς ἄλλους!

— Καὶ βέβαια ποὺ δὲ θέλουμε χαρακώματα!.. Τὴν ἀκούσαμε δὰ τὴν τελεταία σας ἐφεύρεση... Ἀκοῦς ἐκεῖ ποὺ θὰ κρυβόμαστε μεῖς στὸ χῶμα! Τί φίδια μᾶς λέτε καὶ λιοντάρια, ποὺ θὰ μᾶς κάμετε τυφλοπόντικους;..

— Ἔ, μὰ δὲ θὰ πᾶμε καλά! Ἂν ἤρθατε μὲ τέτοια μυαλά, νὰ γυρίστε στὴν Ἀθήνα!.. Ξέρετε, ἐδῶ δὲν εἴμαστε μονάχοι μας, νὰ κάνουμε τοῦ κεφαλιοῦ μας. Εἶναι καὶ Γάλλοι. Χρειάζεται ὑπακοὴ καὶ πειθαρχία. Δὲν μπορεῖ νὰ κάνη καθένας ὅ,τι θέλη. Παρεξηγιέται κιόλας.

— Καλὰ ντέ! μὴ θυμώνης, κὺρ-λοχία. Ἂς πᾶμε πρῶτα στὸ μέτωπο καὶ βλέπουμε. Ἂν θέλω ἐγὼ δηλαδὴ νὰ σκοτωθῶ, μπορεῖ νὰ μ' ἐμποδίση κανένας; Κι' ἂν δὲν μοῦ χρειάζεται χαράκωμα γιὰ νὰ πολεμήσω, θὰ μὲ χώση κανένας μὲ τὸ στανιό; Ἄλλο θεωρία κι' ἄλλο πράξη. Θἀκούσουμε τὴ θεωρία σου, μ' ἅμα ἔρθη ἡ ὥρα γιὰ πράξη, θὰ κάμουμ' ὅ,τι μᾶς λέει τὸ μυαλὸ κι' ἡ καρδιά μας.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

"Ενας σκλάβος ποὺ ἐπανασταστεῖ

Ἂς ἀφίσουμε λίγο τὸν Τόμ, γιὰ νὰ παρακολουθήσουμε τὶς περιπέτειες ἄλλων προσώπων αὐτῆς τῆς ἱστορίας.

Ἕνα συνεφιασμένο δειλινό, κάποιος ταξιδιώτης κατέβαινε ἀπ' τ' ἄλογό του στὴν πόρτα ἑνὸς ξενοδοχείου στὸ χωριὸ Ν. τῆς πολιτείας τοῦ Κέντουκυ. Διάφοροι ἄνθρωποι ἦταν μαζεμένοι στὴν τραπεζαρία, γιὰ νὰ φυλαχτοῦν ἀπὸ τὴν κακοκαιρία ποὺ βασίλευε ἔξω.

Ὁ ταξιδιώτης ἦταν κοντὸς καὶ γεμᾶτος, στρογγυλοπρόσωπος καὶ καλοντυμένος. Τὸ παρουσιαστικό του εἶχε κάτι τὸ κωμικὸ καὶ τὸ ἀσυνήθιστο Φρόντιζε πολὺ γιὰ τὴν ὀμπρέλλα του καὶ τὴ βαλίτσα του, καὶ στὸ τέλος κάθισε στὴν πιὸ ζεστὴ γωνιὰ τῆς τραπεζαρίας.

— Τ' εἶν' αὐτό; ρώτησε σὲ λίγο τὸν γείτονά του, δείχνοντας μιὰ ἀγγελία κολλημένη στὸν τοῖχο, ποὺ τὴ διάβαζαν κάμποσοι πελάτες.

— Ἡ ἐπικήρυξη ἑνὸς σκλάβου, τοῦ ἀπάντησε.

Ὁ κ. Οὐΐλσων (ἔτσι ὀνομαζόταν ὁ γέρος εὐπατρίδης) ἔβαλε τὰ ματογυάλια του καὶ διάβασε:

«Ὁ ὑποφαινόμενος δηλώνει, ὅτι τοῦφυγε ὁ σκλάβος του Γιώργης. Ὕψος ἕξη πόδια, χρῶμα ἀρκετὰ ἀνοιχτό, μαλλιὰ καστανὰ καὶ κατσαρά. Εἶναι ἔξυπνος, ξέρει ἀνάγνωση καὶ γραφή, μιλάει καλά. Ἴσως προσπαθήσει νὰ περάσει γιὰ ἄσπρος. Στὸ δεξί του χέρι ἔχει σημάδι τὸ γράμμα Η μὲ καμμένο σίδερο

«Τετρακόσια δολλάρια σ' ὅποιον θὰ μοῦ τὸν φέρει ζωντανὸ κι' ἄλλα τόσα σ' ἐκεῖνον, ποὺ θὰ μοῦ ἀποδείξει πὼς τὸν σκότωσε».

Ὁ κ. Οὐΐλσων διάβασε τὴν ἀγγελία ὁλόκληρη ψιθυριστά, σὰ νἄθελε νὰ τὴ μάθει ἀπ' ἔξω. Ὁ γείτονάς του μουρμούρισε:

— Νὰ τὸν πάρει ὁ διάβολος! Ἔχει τέτοιο σκλάβο καὶ τὸν κάνει νὰ φεύγει! Αὐτὰ τὰ πράγματα εἶναι ντροπὴ γιὰ τὸ Κέντουκυ.

— Ἀλήθεια! εἶπε ὁ ξενοδόχος ποὺ ἔμπαινε ἐκείνη τὴ στιγμή.

— Οἱ δικοί μου οἱ σκλάβοι δὲ μοῦ φεύγουν ποτέ, ἐξακολούθησε ὁ ἄλλος. Ἅμα ὅμως τοὺς μεταχειρίζεσαι σὰ σκυλιά, θὰ σοῦ φερθοῦν κι' αὐτοὶ σὰ σκυλιά!

— Μοῦ φαίνεται πὼς ἔχετε δίκιο, εἶπε ὁ κ. Οὐΐλσων. Τὸ παιδὶ αὐτὸ θὰ εἶναι πρώτης γραμμῆς. Τὸ ξέρω, γιατὶ ἔχει ἐργαστεῖ στὸ ἐργοστάσιό μου κάμποσα χρόνια κι' ἦταν ὁ καλύτερός μου ἐργάτης. Ἔχει κάνει μιὰ ἐφεύρεση γιὰ νὰ κόβουν τὸ καννάβι, ἕνα εὐφυέστατο μηχάνημα, κι' ὁ ἀφέντης του ἔχει τὸ δίπλωμα.

— Βέβαια, ὁ ἀφέντης ἔχει τὸ δίπλωμα καὶ βγάζει ἕνα σωρὸ παράδες, καὶ τὸν κακομοίρη τὸν ἐφευρέτη τὸν ἔχει σὰν παλιόσκυλο. Ἄχ, ἂν τὸν εἶχα στὰ χέρια μου, θὰ τοῦτρωγα τὸ μάτι!

— Μὴν τὰ λέτε αὐτά! πετάχτηκε ἕνας ἄλλος πελάτης ἀπὸ τὸ πλαϊνὸ τραπέζι. Οἱ μαῦροι ποὺ εἶναι ἐξυπνοι, εἶναι πάντα καὶ ἀνυπόταχτοι. Αὐτοὶ φταῖνε, ἂν τοὺς μεταχειρίζονται σκληρά.

Ἡ συζήτηση κόπηκε ἀπὸ τὸν ἐρχομὸ ἑνὸς ἀμαξιοῦ, ποὺ τ' ὁδηγοῦσε ἕνας καλοντυμένος ἄνθρωπος. Ἕνας μαῦρος ὑπηρέτης ἦταν μέσα.

Ὁ ξένος μπῆκε μέσα, χαιρέτησε τοὺς πελάτες εὐγενικά, ἔγραψε στὸ βιβλίο τοῦ ξενοχείου τ' ὄνομα Χάρρυ Μπότλερ κι' ἄρχισε νὰ διαβάζει ἀδιάφορα τὴν ἀγγελία

— Τζίμ, εἶπε στὸν ὑπηρέτη του, μοῦ φαίνεται πὼς συναντήσαμε ἕνα πρόσωπο ποὺ ἔμοιαζε μ' αὐτόν.

— Ναί, Μάσσα, ἀποκρίθηκε ὁ Τζίμ. Ἀλλὰ γιὰ τὸ σημάδι στὸ χέρι, δὲν εἶμαι βέβαιος.

Ὁ ξένος, ζήτησε ἀπὸ τὸν ξενοδόχο νὰ τοῦ ἑτοιμάσει ἕνα ξεχωριστὸ δωμάτιο, γιατὶ εἶχε κάτι νὰ γράψει. Ὁ ξενοδόχος τσακίστηκε νὰ τὸν περιποιηθεῖ, καὶ στὸ μεταξὺ ὁ ξένος ἔπιασε κουβέντα μὲ τὸν γείτονά του.

Ὁ ἐργοστασιάρχης κ. Οὐΐλσων δὲν ἔπαυε νὰ κοιτάζει τὸν ξένο μὲ περιέργεια κι' ἀνησυχία. Τοῦ φαινόταν πὼς κάπου τὸν εἶχε συναντήσει, ἀλλὰ δὲ θυμόταν ποῦ καὶ πότε. Τέλος, φάνηκε σὰ νὰ θυμήθηκε καὶ κοίταξε τὸν ξένο μὲ τόση ἔκπληξη καὶ τρόμο, ὥστε ἐκεῖνος σηκώθηκε καὶ τὸν πλησίασε.

— Ὁ κύριος Οὐΐλσων, ἂν δὲ γελιέμαι; Συγνώμη, ποὺ δὲ σᾶς εἶδα ἀμέσως. Μὲ γνωρίζετε, δὲν εἶν' ἔτσι; Χάρρυ Μπότλερ, ἀπὸ τὴν Ὀβακλάνδ!

— Ναί... ναί, κύριε! ἀποκρίθηκε ὁ κ. Οὐΐλσων μὲ κάποιο δισταγμό.

— Τζίμ, τὸ νοῦ σου στὶς βαλίτσες, φώναξε μὲ προσποιητὴ ἀδιαφορία ὁ ξένος.

Ὕστερα γύρισε στὸν κ. Οὐΐλσων:

— Κύριε Οὐΐλσων, θὰ ἤμουν εὐτυχής, ἂν μποροῦσα νὰ μιλήσω μαζί σας στὸ δωμάτιό μου, γιὰ κάποια ὑπόθεση.

Ὁ κ. Οὐΐλσων τὸν ἀκολούθησε, κι' ὅταν ἔφτασαν στὴν κάμαρά του, ὁ ξένος κλείδωσε τὴν πόρτα κι' ἔχωσε τὸ κλειδὶ στὴν τσέπη του.

— Γιώργη! τοῦ εἶπε ὁ κ. Οὐΐλσων.

— Ναί, ἐγὼ εἶμαι, ἀποκρίθηκε ὁ νέος.

— Δὲν μποροῦσα νὰ πιστέψω τὰ μάτια μου.

— Φαίνεται πὼς εἶμαι καλὰ μασκαρεμένος, εἶπε ὁ Γιώργης χαμογελώντας. Ἔβαψα τὰ μαλλιά μου μαῦρα καὶ πέρα-

σα τὸ δέρμα μου μὲ φλούδα καρυδιᾶς, γιὰ νὰ γίνει σκοῦρο. Ἐλπίζω νὰ μὴ γνωρίζουμαι πιά.

— Γιώργη, εἶν' ἐπικίνδυνο τὸ παιγνίδι ποὺ παίζεις. Ἐγὼ δὲ θὰ σοῦ τὸ συμβούλευα.

—Ἂν τὸ χάσω τὸ παιχνίδι, θὰ εἶμαι μόνο ἐγὼ ὑπεύθυνος.

Ὁ κ. Οὐΐλσων περπατοῦσε πάνω-κάτω στὸ δωμάτιο φοβισμένος. Ὕστερα σταμάτησε καὶ ρώτησε:

— Δηλαδή, Γιώργη, ἔφυγες ἀπὸ τὸν ἀφέντη σου, ἀψηφώντας τοὺς νόμους τῆς πατρίδας σου;

— Τῆς πατρίδας μου! Κι' ἔχουμε πατρίδα ἐμεῖς οἱ σκλάβοι; Πατρίδα μας θὰ εἶναι μόνο ὁ τάφος κι' εὔχομαι νὰ πάω ἐκεῖ μιὰ ὥρα νωρίτερα.

— Μὴ μιλᾶς ἔτσι, παιδί μου. Ἡ θέση σου βέβαια ἦταν δύσκολη, ὁ ἀφέντης σου ἦταν σκληρὸς ἀπέναντί σου. Ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ φύγεις, χειροτερεύεις τὴ θέση σου καὶ κινδυνεύεις ἀκόμη περισσότερο.

—Ὅλους τοὺς κινδύνους εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ τοὺς περάσω. Ἔχω ὅπλα μαζί μου.

Κι' ἀνοίγοντας τὸ γελέκο του, ἔδειξε δυὸ πιστόλια κι' ἕνα στιλέτο.

— Στὰ Νότια δὲ θὰ μὲ πᾶνε! ἐξακολούθησε. Κι' ἂν δὲ μπορέσω νὰ κάμω ἀλλοιῶς, θὰ κάμω ὥστε νὰ μοῦ δώσουν δυὸ μέτρα χῶμα στὸ Κέντουκυ. Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ἰδιοκτησία ποὺ μπορῶ νὰ ζητήσω.

— Γιώργη, Γιώργη, πρόσεξε καλά, γιατὶ οἱ ἰδέες σου εἶναι ἐπικίνδυνες, πολὺ ἐπικίνδυνες. Σὰν ἄνθρωπος ποὺ σ' ἀγαπῶ, χρωστῶ νὰ σὲ εἰδοποιήσω, ὅτι πρέπει νὰ σκέπτεσαι πιὸ ἥρεμα.

— Μὰ γιὰ σταθῆτε, κύριε Οὐΐλσων, εἶπε ὁ Γιώργης, ἀφοῦ κάθισε ἀντίκρυ στὸν ἐργοστασιάρχη. Δὲν εἶμαι ἄνθρωπος κι' ἐγὼ ὅπως καὶ σεῖς, ὅπως καὶ κάθε ἄλλος; Κοιτάξετε τὸ πρόσωπό μου, τὰ χέρια μου, τὸ κορμί μου!.. Ἀκοῦστε με νὰ σᾶς πῶ, κύριε Οὐΐλσων. Πατέρας μου ἦταν ἕνας κύριος, ποὺ ἄφισε τὴ μάννα μου καὶ τ' ἀδέλφια μου νὰ πουληθοῦν σὰν τὰ σκυλιά. Ἐγὼ ἤμουν ὁ τελευταῖος. Ὅταν μὲ πουλοῦσαν, ἡ μάννα μου ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὴν πουλήσει κι' αὐτὴ μὲ μένα. Τῆς ἔδωσε μιὰ κλωτσιὰ κι' ἡ μόνη ἀνάμνηση ποὺ ἔχω ἀπ' αὐτήν, εἶναι οἱ θλιβερές της φωνές, ποὺ ἔδγαζε ὅταν μ' ἔπερναν. Τὴν ἀδελφή μου τὴν ἀγόρασε ὕστερα ὁ ἀφέντης μου κι' ἔβλεπα μὲ τὰ μάτια μου νὰ τὴ δέρνουν καὶ νὰ τὴν κακομεταχειρίζονται. Στὰ τελευταῖα τὴν ἀλυσόδεσαν καὶ τὴν ἔστειλαν στὴ Νέα-Ὀρλεάνη. Οὔτε τὴν ξαναεῖδα πιά. Ἔζησα χωρὶς κανεὶς νὰ αἰσθανθεῖ καμμιὰ στοργὴ γιὰ μένα. Πείνασα κι' ἔμεινα γυμνός. Πολλὲς φορὲς ἅρπαζα τὰ κόκκαλα ἀπὸ τὸ στόμα τῶν σκύλων, γιὰ νὰ ξεγελάσω τὴν πεῖνα μου. Μαστιγώθηκα ἄπειρες φορές. Κι' ὅμως ὅταν ἔχυνα τὰ δάκρυά μου τὶς νύχτες, δὲν ἔκλαιγα γιατὶ μ' ἔδερναν ἢ γιατὶ πεινοῦσα, ἀλλὰ γιατὶ εἶχα χάσει τὴ μάννα μου καὶ τ' ἀδέλφια μου κι' ἤμουν ἔρημος στὸν κόσμο. Γλυκειὰ κουδέντα δὲν εἶχα ἀκούσει, ὡς τότε ποὺ ἤρθα στὸ ἐργοστάσιό σας. Σεῖς, κύριε Οὐΐλσων, μοῦ δώσατε θάρρος καὶ μὲ παρακινήσατε νὰ μάθω νὰ διαβάζω καὶ νὰ γράφω. Δὲ θὰ τὸ ξεχάσω ποτε. Ὕστερα γνώρισα τὴ γυναῖκα μου, ποὺ εἶναι τόσο καλή, ἀποκτήσαμε κι' ἕνα παιδάκι κι' ἡ εὐτυχία αὐτὴ ἦταν ἀνέλπιστη γιὰ μένα. Μὰ ὁ ἀφέντης δὲν τὸ ἤθελε αὐτό, ἦρθε καὶ μὲ πῆρε ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιο καὶ μὲ χώρισε ἀπ' τὴ γυναῖκα μου καὶ τὸ παιδί μου. Κι' οἱ νόμοι σας τὰ συγχωροῦν ὅλ' αὐτά, ὅλ' αὐτὰ ποὺ ὁ Θεὸς τὰ καταδικάζει. Αὐτοὺς τοὺς νόμους μοῦ λέτε πὼς ἀψηφῶ; Αὐτοὶ εἶναι οἱ νόμοι τῆς πατρίδας μου; Πατρίδα ἐγὼ δὲν ἔχω καὶ ζητῶ νὰ βρῶ. Ἂν καταφέρω νὰ φτάσω στὸν Καναδά, ποὺ οἱ νόμοι του μὲ προστατεύουν, ὁ Καναδὰς θὰ εἶναι ἡ πατρίδα μου. Θ' ἀγωνιστῶ ὡς τὴν τελευταία μου πνοή, γιὰ ν' ἀποκτήσω τὴν ἐλευθερία μου. Μὴ μὲ σταματᾶτε, κύριε Οὐΐλσων, γιατὶ ἄλλη ἐλπίδα δὲ μοῦ ἀπομένει,

Μιλώντας ὁλοένα, ὁ Γιώργης εἶχε σηκωθεῖ καὶ βημάτιζε ζωηρὰ στὸ δωμάτιο. Τὰ φλογερά του λόγια καὶ τὰ ἀποφασιστικό του ὕφος νίκησαν καὶ τοὺς τελευταίους δισταγμοὺς τοῦ ἀγαθοῦ γέρου.

— Καλά, ὅπως νομίζεις κάμε, εἶπε. Φύγε, παιδί μου, ἀλλὰ κοίταξε νὰ εἶσαι φρόνιμος. Τοὐλάχιστο κοίταξε νὰ μὴ σκοτώσης κανένα... Ποῦ εἶναι ἡ γυναίκα σου;

— Ἔφυγε κι' αὐτὴ κι' οὔτε ξέρω ποῦ βρίσκεται... Θὰ τὴν ξαναΐδω ἄραγε ποτέ, κι' αὐτὴν καὶ τὸ παιδί μου;

—Ἔφυγε κι' αὐτή; Ὁ ἀφέντης της ἦταν ὁ καλύτερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου.

— Κι' οἱ καλύτεροι ἄνθρωποι χρεώνονται καμμιὰ φορά, κι' ὅταν ἔχουν σκλάβους, τοὺς πουλοῦν. Κι' οἱ νόμοι σας, βλέπετε, ἐπιτρέπουν νὰρπάζουν τὸ παιδὶ ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάννας.

— Τί μπορῶ νὰ κάμω; εἶπε τὸ γεροντάκι, φάχνοντας στὶς τσέπες του. Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ παραβαίνω τὸ νόμο. Πάρε, Γιώργη.

Καὶ τοῦδωσε κάμποσα χαρτονομίσματα.

— Ὄχι, ἀγαπητέ μου, καλέ μου κύριε Οὐΐλσων, αὐτὸ ποὺ κάνετε μπορεῖ νὰ σᾶς δημιουργήσει ἐνοχλήσεις. Ἐλπίζω νὰ μοῦ φτάσουν τὰ χρήματα ποὺ ἔχω μαζί μου.

— Ὄχι, Γιώργη, πάρ' τα ποὺ σοῦ λέω. Τὰ λεφτὰ εἶναι πάντα χρήσιμα καὶ ποτὲ δὲν εἶναι περιττά. Πάρ' τα, παιδί μου.

— Τὰ παίρνω τότε, μὲ τὸν ὅρο νὰ σᾶς τὰ ἐπιστρέψω ἀργότερα. Καὶ τώρα σᾶς χαιρετῶ, κύριε Οὐΐλσων. Ἂν μάθετε πὼς μ' ἔπιασαν, νὰ ξέρετε πὼς πέθανα κιόλας.

— Ὄχι, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, θὰ τὰ καταφέρεις νὰ σωθῆς, παλλικάρι μου!

— Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ! Μὰ ὑπάρχει γιὰ τοὺς μαύρους Θεός; ἔχουν οἱ σκλάβοι δικαίωμα νὰ ἐλπίζουν στὸ Θεό;

— Ὄχι, ὄχι τέτοια λόγια, παιδί μου! Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄπειρη κι' ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὰ ἴδιο παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Θἄρθει μιὰ μέρα ποὺ θὰ λάμψη τὸ δίκιο σὰν τὸν ἥλιο.

Ἡ εὐσέβεια κι' ἡ καλοσύνη τοῦ γέρου ἔκαμαν ἐντύπωση στὸ Γιώργη κι' ἠμέρεψαν τὴν ξαγριεμμένη ψυχή του.

Ἔμεινε μιὰ στιγμὴ σκεπτικὸς κι' ὕστερα εἶπε:

— Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Δὲ θὰ τὰ ξεχάσω ποτέ.

«Ὁ ξενοδόχος τσακίστηκε νὰ τὸν περιποιηθῆ...»
(Σελ. 137, στ. γ')

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Ἐμπόριο ποὺ ἐπιτρέπει ὁ νόμος

Ὁ κύριος Χάλεϋ κι' ὁ Τὸμ ἐξακολούθησαν τὸ δρόμο τους, καθένας ἀπορροφημένος στὶς δικές του σκέψεις.

Ὁ Χάλεϋ συλλογιζόταν πόσα χρήματα μποροῦσε νὰ κερδίσει ἀπὸ τὸ μεγαλόσωμο καὶ γερὸ αὐτὸ σκλάβο. Ὕστερα ἀράδιασε μὲ τὸ νοῦ του τὰ καλύτερα «κομμάτια» τοῦ κοπαδιοῦ του καὶ λογάριασε τί μποροῦσε νὰ κερδίσει ἀπὸ καθένα.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ὁ Τὸμ εἶχε στὸ νοῦ του κάτι λόγια ἑνὸς παλιοῦ βιβλίου, ποὺ πάντα τοῦ εἶχαν κάνει ἐντύπωση: «Πρόσκαιρη ἡ ζωὴ σ' αὐτὴ τὴ γῆ κι' ἡ κατοικία σας ἐφήμερη. Ζητήσετε τὴν ἄλλη, τὴν αἰώνια κατοικία». Τὰ λόγια αὐτὰ ἀντηχοῦσαν σὰν παρηγοριὰ στὴν ἁπλοϊκὴ καὶ θλιμμένη ψυχή του, κι' ἔχυναν κάποιο φῶς στὰ σκότη τῆς ἀπελπισίας του.

Ὁ κ. Χάλεϋ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του μιὰ ἐφημερίδα καὶ διάβασε μιὰ εἰδοποίηση.

«Ἐκτέλεση διαθήκης. Σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ δικαστηρίου τὴν 20 Φεβρουαρίου θὰ πουληθοῦν οἱ κάτωθι μαῦροι: Ἀγάρ, ἡλικίας 60 ἐτῶν, Τζών, 30 ἐτῶν, Μπέν, 21 ἐτῶν, Σαούλ, 25 ἐτῶν, Ἀλβέρτος, 14 ἐτῶν. Τὸ ἀντίτιμο ἀνήκει στοὺς δανειστὰς καὶ τοὺς κληρονόμους τοῦ Ζὲς Μπλούτσφορδ.

Σαμουὴλ Μόρρις, Θωμὰς Φλίντ,
ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης.»

— Πρέπει νὰ πάω σ' αὐτὸ τὸν πλειστηριασμό, εἶπε στὸν Τόμ, ἀφοῦ δὲν εἶχε μὲ ποιὸν ἄλλον νὰ μιλήσει. Θὰ πᾶμε λοιπὸν στὴ Βάσιγκτων, γιὰ νὰ διαλέξω μερικούς. Ὥς ποὺ νὰ τελειώσω τὶς συμφωνίες μου, ἐσὺ θὰ μὲ περιμένεις στὴ φυλακή.

Ὁ Τὸμ ἄκουσε ἡσυχα αὐτὴ τὴν ἀνακοίνωση. Συλλογιζόταν πόσοι ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δυστυχισμένους θὰ εἶχαν γυναῖκα καὶ παιδιὰ σὰν κι' αὐτὸν καὶ θὰ δοκίμαζαν τὸν ἴδιο σπαραγμὸ γιὰ τὸ χωρισμό τους.

Ὡστόσο, ἡ νύχτα ποὺ ἔφτασε, βρῆκε τὸ Χάλεϋ καὶ τὸν Τὸμ φτασμένους στὴ Βάσιγκτων. Ὁ ἕνας σ' ἕνα ξενοδοχεῖο, ὁ ἄλλος σὲ μιὰ φυλακή.

Τὴν ἄλλη μέρα, κατὰ τὶς ἕντεκα, κάμποσος κόσμος περίμενε μπροστὰ στὸ δικαστήριο, ν' ἀρχίσει ὁ πλειστηριασμός. Οἱ σκλάβοι ποὺ ἦταν γιὰ πούλημα, στεκόνταν παράμερα καὶ μιλοῦσαν σιγὰ-σιγά. Ἡ γυναίκα, ποὺ τὴν ἔλεγαν Ἀγὰρ ἦταν μιὰ γριὰ ἀφρικανή, μισότυφλη καὶ καμπουριασμένη. Πλάϊ της στεκόταν τὸ τελευταῖο ἀπὸ τὰ ἑφτὰ παιδιά της, ἕνα ὡραῖο ἀγόρι 14 χρόνων. Ἡ μάννα τὰ εἶχε ἀγκαλιάσει ἀπ' τοὺς ὤμους κι' ἔρριχνε ἀνήσυχες ματιὲς σ' ὅλους ὅσοι πλησίαζαν γιὰ νὰ τὸ ἐξετάσουν.

— Μὴ φοβᾶσαι, κυρὰ Ἀγάρ, εἶπε ὁ πιὸ γέρος ἀπὸ τοὺς μαύρους. Μίλησα στὸν κὺρ-Θωμὰ καὶ μοῦ εἶπε ὅτι θὰ σᾶς πουλήσει καὶ τοὺς δυὸ μαζί.

— Μπορῶ νὰ δουλέψω κι' ἐγώ, εἶπε ἡ γριὰ σηκώνοντας τὰ τρεμάμενα χέρια της. Σαρώνω, πλένω, σφουγγαρίζω. Θὰ βγάλω τὰ λεφτὰ ποὺ θὰ δώσουν γιὰ μένα. Νὰ τὸ πῆτε αὐτό, νὰ τὸ ξέρουν, ἔ;

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ὁ Χάλεϋ πλησίασε ἕναν σκλάβο, τὸν σήκωσε ὄρθιο, τοῦ ἄνοιξε τὸ στόμα, κοίταξε τὶς μασέλες του, τὸν ἔβαλε νὰ κάμει διάφορες κινήσεις, γιὰ νὰ ἰδεῖ τοὺς μῦς του. Ὕστερα πῆγε σὲ ἄλλον καὶ τοῦκαμε τὴν ἴδια ἐξέταση. Τέλος ἔφτασε στὸν Ἀλβέρτο. Ἐξέτασε τὰ χέρια του, τὰ πόδια του, καὶ τὸν ἔβαλε νὰ πηδήσει, γιὰ νὰ ἰδεῖ ἂν εἶχε εὐλυγισία.

— Θὰ πουληθεῖ μαζὶ μὲ μένα, εἶπε ἡ γριὰ μητέρα. Αὐτὸς κι' ἐγὼ κάνουμε ἕναν ἀριθμό. Εἶμαι γερὴ ἀκόμα καὶ κάνω ἀρκετὲς δουλειές. Ἀλήθεια τὸ λέω,

— Αὐτὸ φαίνεται καὶ μὲ τὸ μάτι, ἀπάντησε εἰρωνικὰ ὁ Χάλεϋ, ρίχνοντάς της ἕνα περιφρονητικὸ βλέμμα.

Ἕνας κύριος τὸν ἔπιασε πιὸ κάτω.

— Τί λέτε νὰ κάμετε; τὸν ρώτησε.

— Λέω ν' ἀγοράσω τὸ παιδὶ καὶ τοὺς δυὸ πιὸ νέους, ἀπάντησε ὁ Χάλεϋ.

— Μὰ τὸ παιδὶ κι' ἡ γριὰ πουλιοῦνται μαζί.

— Δύσκολο αὐτό. Ποιὸς τ' ἀγοράζει αὐτὰ τὰ γέρικα κόκκαλα;

— Ἡ γριὰ θὰ γίνει θηριό, ἅμα τῆς πάρουν τὸ παιδί.

— Αὐτὰ τὰ ξέρουμε, ἀποκρίθηκε ξερὰ-ξερὰ ὁ Χάλεϋ.

Σὲ λίγο ἄρχισε ὁ πλειστηριασμός. Ἡ γριὰ ἄκουγε κρατώντας τὴν ἀναπνοή της καὶ σφίγγοντας νευρικὰ τὸ παιδὶ στὴν ἀγκαλιά της.

— Στάσου κοντά μου, Ἀλβέρτε, τοῦ ἔλεγε. Θὰ μᾶς πουλήσουν μαζί.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΟ

Σὰν τὰ πουλιά, ἔξω στὸν ἀέρα,
τρέχει, ἐλεύθερο, ὅλη τὴ μέρα.

Ἀπὸ τὴ μιὰ στὴν ἄλλη χώρα,
ἥλιος καὶ φῶς — βοριὰς καὶ μπόρα.

Χαρούμενο καὶ ξαφνισμένο,
σὰν τὸ πουλάκι τ' ἀγριεμένο.

Στρωμνὴ δὲν ἔχει, μήτε σπίτι,
φτωχοθέλι κι' ἄστεγο σπουργίτη.

Μὰ ἔχει χαρά, χαρὰ δική του,
τὴν ταξιδιάρικη ζωή του.

Μ. Δ. Ξ.

Ο ΑΕΤΟΥΛΗΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ἦταν μιὰ φορὰ ἕνας κυνηγὸς καὶ βγῆκε γιὰ κυνήγι. Ὅταν ἔφτασε στὸ δάσος, τοῦ φάνηκε πὼς ἄκουσε παιδὶ νὰ κλαίει. Πλησίασε ὅπου ἀκουγόταν ἡ φωνή, ἔφτασε σ' ἕνα ψηλὸ δέντρο κι' εἶδε πάνω στὰ κλαριὰ ἕνα παιδάκι.

Στὴ ρίζα τοῦ δέντρου εἶχε ἀποκοιμηθεῖ ἡ μητέρα μὲ τὸ παιδί, κι' ἕνας ἀετὸς εἶδε τὸ παιδὶ καὶ πέταξε κοντὰ καὶ τἄρπαξε μὲ τὰ νύχια του καὶ τἀνέβασε πάνω στὸ ψηλὸ δέντρο.

Ὁ κυνηγὸς ἀνέβηκε πάνω στὰ κλαριά, ἔφτασε τὸ παιδὶ καὶ σκέφθηκε: «Θὰ τὸ πάρω μαζί μου στὸ σπίτι, νὰ τὸ μεγαλώσω μαζὶ μὲ τὸ δικό μου, τὸ Φασουλάκη.»

Τὸ πῆρε λοιπὸν στὸ σπίτι του καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ μεγάλωναν μαζί. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ τὄχαν βρεῖ πάνω στὸ δέντρο, ἐπειδὴ τὄχε ἁρπάξει ὁ ἀετός, τὸ φώναξαν Ἀετούλη. Ὁ Ἀετούλης λοιπὸν κι' ὁ Φασουλάκης ἀγαπήθηκαν τόσο πολύ, μὰ τόσο πολύ, ὥστε ἅμα δὲν ἔβλεπε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ἦταν δυστυχισμένοι.

Ὁ κυνηγὸς εἶχε μιὰ γριὰ μαγείρισσα, ποὺ εἶχε σχέση μὲ τὰ ξόρκια καὶ τὰ μαγικά. Μιὰ φορά, πῆρε δυὸ στάμνες κι' ἔβγαζε νερὸ καὶ πήγαινε κι' ἐρχόταν στὸ πηγάδι. Ὁ Φασουλάκης τὴν εἶδε καὶ τῆς εἶπε:

— Δὲ μοῦ λές, θειὰ-Σάρρα, τί τὸ θὲς τόσο νερό;

— Ἂν δὲν τὸ πῆς σὲ κανένα ἄλλον, τότε θὰ σοῦ τὸ πῶ.

Ὁ Φασουλάκης εἶπε πὼς δὲ θὰ τὸλεγε σὲ κανένα κι' ἡ μαγείρισσα τοῦ τὸ φανέρωσε:

— Αὔριο τὴν αὐγή, ὅταν βγεῖ ὁ κυνηγὸς στὸ δάσος, θὰ βάλω τὸ νερὸ νὰ βράσῃ, κι' ἅμα ἀρχίζει νὰ κοχλάζει στὸ καζάνι, θὰ ρίξω μέσα τὸν Ἀετούλη, νὰ τὸν βράσω καὶ νὰ τὸν μαγειρέψω.

Τὴν ἄλλη μέρα, μὲ τὰ χαράματα, βγῆκε ὁ κυνηγὸς στὸ κυνήγι, κι' ὅταν βρέθηκε πιὰ μακριά, ξύπνησαν τὰ παιδιὰ στὸ κρεβάτι τους.

Τότε εἶπε ὁ Φασουλάκης στὸν Ἀετούλη:

— Νᾶσαι πάντα κοντά μου κι' ἐγὼ νᾶμαι πάντα κοντά σου.

Κι' ὁ Ἀετούλης ἀπάντησε:

— Στιγμὴ νὰ μὴ σάφισω, στιγμὴ νὰ μὴ μάφισεις.

Ὕστερα εἶπε ὁ Φασουλάκης:

— Τώρα θὰ σοῦ πῶ, πὼς ἡ θειὰ-Σάρρα γέμισε χτὲς βράδυ μὲ τὶς στάμνες ἕνα καζάνι νερό. Τὴ ρώτησα λοιπόν, τί τὸ θές, θειὰ-Σάρρα, τόσο νερό; Μοῦ λέει, θὰ στὸ πῶ ἂν τὸ κρατήσεις μυστικό. Τῆς λέω, θὰ τὸ κρατήσω μυστικό. Μοῦ λέει λοιπόν, αὔριο πρωί, ὅταν θὰ λείπει ὁ πατέρας στὸ κυνήγι, θὰ βάλω τὸ καζάνι νὰ βράσῃ καὶ θὰ ρίξω μέσα τὸν Ἀετούλη. Ἔτσι μοῦ εἶπε. Ἐμεῖς ὅμως τώρα νὰ σηκωθοῦμε, νὰ ντυθοῦμε καὶ νὰ φύγουμε γρήγορα.

Σηκώθηκαν λοιπὸν τὰ δυὸ παιδιά, ντύθηκαν γρήγορα-γρήγορα κι' ἔφυγαν μακριά. Ὅταν τὸ νερὸ ἄρχισε νὰ βράζει μέσα στὸ καζάνι, ἡ κακιὰ Σάρρα πῆγε στὸ κρεβάτι νὰ πάρει τὸν Ἀετούλη νὰ τὸν ρίξει μέσα. Βρῆκε ὅμως τὸ κρεβάτι ἀδειανὸ καὶ θύμωσε πολὺ καὶ εἶπε ἀπὸ μέσα της: «Ἄμα ἔρθει σὲ λίγο ὁ κυνηγὸς καὶ λείπουν τὰ παιδιά, τί θὰ τοῦ πῶ;»

Ἀμέσως λοιπὸν ἔστειλε τρεῖς δούλους, νὰ τρέξουν νὰ πιάσουν τὰ παιδιά. Τὰ παιδιὰ καθόνταν μπροστὰ στὸ δάσος καὶ καθὼς εἶδαν τοὺς ἀνθρώπους νὰ φτάνουν, εἶπε ὁ Φασουλάκης στὸν Ἀετούλη:

— Νᾶσαι πάντα μαζί μου κι' ἐγὼ νᾶμαι πάντα μαζί σου.

Κι' ὁ Ἀετούλης ἀπάντησε:

— Στιγμὴ δὲ θὰ σάφισω, στιγμὴ νὰ μὴ μάφισεις.

Ὕστερα εἶπε ὁ καλὸς Φασουλάκης:

— Γίνου σὺ τριανταφυλλιὰ κι' ἐγὼ τριανταφυλλάκι.

Κι' ὅταν ἦρθαν οἱ τρεῖς δοῦλοι κι' ἔψαξαν, δὲ βρῆκαν τὰ παιδιά, παρὰ βρῆκαν μιὰ τριανταφυλλιὰ κι' ἀπάνω ἕνα τριανταφυλλάκι.

— Δουλειὰ δὲν ἔχουμε δῶ, εἶπαν καὶ γύρισαν στὸ σπίτι. Στὴ μαγείρισσα εἶπαν πὼς βρῆκαν μόνο μιὰ τριανταφυλλιὰ μ' ἕνα τριανταφυλλάκι.

Ἡ κακιὰ Σάρρα θύμωσε κι' εἶπε:

— Κουτοὶ ἄνθρωποι, τὸ μυαλό σας δὲν κόβει. Ἔπρεπε νὰ ξερριζώσετε τὴν τριανταφυλλιὰ καὶ νὰ κόψετε τὸ τριανταφυλλάκι νὰ μοῦ τὸ φέρετε.

Ἔτρεξαν λοιπὸν πάλι νὰ κάμουν ὅπως τοὺς εἶπε. Τὰ παιδιὰ τοὺς εἶδαν ποὺ ἐρχόνταν πάλι κι' ὁ Φασουλάκης εἶπε στὸν Ἀετούλη:

— Ἀετούλη, νᾶσαι πάντα μαζί μου, νᾶμαι πάντα μαζί σου.

Κι' ὁ Ἀετούλης ἀπάντησε:

— Φασουλάκη, στιγμὴ νὰ μὴ μάφισεις μοναχό, στιγμὴ νὰ μὴ σ' ἀφίσω μοναχό.

Ὕστερα εἶπε ὁ Φασουλάκης:

— Γίνου σὺ μιὰ ἐκκλησιὰ κι' ἐγὼ τὸ καμπανάκι.

Κι' ὅταν ἦρθαν πάλι οἱ τρεῖς ἄνθρωποι, παιδιὰ δὲν εἶδαν πουθενά, μόνο εἶδαν μιὰ ἐκκλησιὰ μ' ἕνα καμπανάκι.

— Τί γυρεύουμε δῶ; εἶπαν καὶ γύρισαν στὸ σπίτι. Στὴ μαγείρισσα εἶπαν πὼς ἄλλο δὲ βρῆκαν παρὰ μόνο μιὰ ἐκκλησιὰ μ' ἕνα καμπανάκι.

— Λωλοὶ ἄνθρωποι, γιὰ τίποτα δὲν εἶστε! φώναξε ἡ Σάρρα. Ἔπρεπε νὰ γκρεμίσετε τὴν ἐκκλησιὰ καὶ νὰ μοῦ φέρετε τὸ καμπανάκι.

Ξεκίνησε λοιπὸν τώρα ἡ ἴδια μαζὶ μὲ τοὺς τρεῖς δούλους, γὰ πιάσει τὰ παιδιά. Μόλις τὴν εἶδαν ἀπὸ μακριά, εἶπε ὁ Φασουλάκης στὸν Ἀετούλη:

— Ἀετούλη, πάντα νᾶσαι κοντά μου, πάντα νᾶμαι κοντά σου.

Κι' ἀπάντησε ὁ Ἀετούλης:

— Φασουλάκη, στιγμὴ μοναχὸ νὰ μὴ μ' ἀφίσῃς, στιγμὴ μοναχὸ νὰ μὴ σ' ἀφίσω.

Ὕστερα εἶπε ὁ Φασουλάκης:

— Γίνου σὺ μιὰ λίμνη καὶ γὼ μιὰ πάπια.

Ἡ μάγισσα ὅμως ἡ Σάρρα, καθὼς εἶδε τὴ λίμνη, ἔπεσε μέσα κι' ἄρχισε νὰ πίνει τὸ νερὸ νὰ τὴ στερέψει. Πάει τότε ἡ πάπια καὶ τὴ χτυπᾶ μὲ τὴ σκληρή της μύτη στὸ κεφάλι καὶ τὴ βάζει μέσα στὸ νερὸ καὶ τὴν πνίγει. Τότε πιὰ ἔγιναν πάλι ἄνθρωποι τὰ δυὸ παιδιὰ καὶ γύρισαν στὸ σπίτι καὶ περνοῦσαν εὐτυχισμένα. Κι' ἂν δὲν ἔχουν πεθάνει ὡς τὰ σήμερα, χωρὶς ἄλλο θὰ ζοῦν ἀκόμα.

(Ἀπ' τὸ Γερμανικό) Μ. Δ. Σ.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΑΥΤΟΝ τὸν καιρὸ ἀκουγόμαστε πολύ! Ἀπὸ δῶ, μιὰ Ἀθηναία κόρη ἀνακηρύσσεται μὲς-Εὐρώπη· ἀπὸ κεῖ, ἕνας Ἕλληνας ποιητὴς ἀναγνωρίζεται ὡς ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς Εὐρωπαίους. Στὸ πρόσωπο τῆς Ἀλίκης Διπλαράκου ὁ ξένος κόσμος βλέπει κι' ὁμολογεῖ τὴν ἀναβίωση τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κάλλους· στὸ πρόσωπο τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ τὴν ἀναβίωση τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος. Εἶναι πιὰ ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ποὺ ἀναζῆ κι' ἀρχίζει νὰ ἐπιβάλλεται: τέλειο σῶμα, μεγάλος νοῦς· ὡραία μορφή, ὡραία ψυχή.

Ἀλλ' ἂς διηγηθῶ τὸ περιστατικὸ ποὺ μοῦ ἐμπνέει τὶς εὐφρόσυνες αὐτὲς σκέψεις. Θἄχετε ἴσως ἀκουστὰ τὸν περίφημα γάλλο συγγραφέα Ρομαὶν Ρολλάν, ποὺ ἔχει γράψει τὸν δεκάτομο «Ζὰν Κριστόφ»,— ἕνα θαυμάσιο μυθιστόρημα ποὺ τὸ μοντέλλο, νὰ ποῦμε, τοῦ ἤρωά του εἶναι ὁ Μπετόβεν — καὶ τόσα ἄλλα ἔξοχα βιβλία. Σήμερα θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους συγγραφεῖς τῆς Γαλλίας. Εἶναι μάλιστα κι' ἕνας ἀπὸ κείνους ποὺ προσέχουν τοὺς νέους, τοὺς ἄγνωστους, καὶ θεωροῦν χρέος τους, ὅταν ἀξίζουν, νὰ τοὺς κάνουν γνωστούς. Ὁ Ρομαὶν Ρολλὰν ἐπρόσεξε καὶ τὸν Ἑλληνορουμάνο Παναΐτ Ἰστράτι, τὸν συγγραφέα τῆς «Κυρὰ-Κυραλίνας», καὶ μ' ἕνα του πρόλογο σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο, τὸν ἔκαμε γνωστὸ στὴ Γαλλία καὶ στὸν κόσμο. Ὁ ἴδιος τώρα προσέχει καὶ τὸν Ἕλληνα Κωστῆ Παλαμᾶ. Διαβάζει τοὺς δυὸ τόμους τῶν ποιημάτων του, ποὺ βγῆκαν πρόπερσυ στὸ Παρίσι μεταφρασμένοι γαλλικὰ ἀπὸ τὸν κ. Εὐγένιο Κλεμάν, ἐνθουσιάζεται ἀπὸ τὸ διάβασμά τους, καὶ τὴν πρωτοχρονιά, στέλνει ἐδῶ στὸν ποιητὴ τὸν ἀκόλουθο χαιρετισμό:

«Στὸν Κωστῆ Παλαμᾶ. Ὁ γαλατικὸς κορυδαλὸς χαιρετᾶ τὸ ἀηδόνι τῆς Ρωμιοσύνης, τὸ μαγικὸ πουλί, τὴ νεραϊδικὴ φλογέρα τῶν ὀνείρων, ποὺ ἡ καθάρια φωνή του ἔκαμε νἀναδύσῃ ἀπὸ τὴ θάλασσα τῆς Ἰωνίας τὴν Ἀτλαντίδα, κι' ἀπὸ τὸν Βράχο τῆς Ἀθηνᾶς τὴν Ἁρμονία».

Ἀλλὰ δὲν περιορίσθηκε σ' αὐτὸ ὁ Ρομαὶν Ρολλάν. Ἔκαμε καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα πιὸ σημαντικό: Στὸ Παρίσι ἄρχισε τελευταῖα νὰ βγαίνῃ ἕνα εἰκονογραφημένο ἑβδομαδιαῖο περιοδικό, τὸ «Bravo», ἀσχολούμενο κυρίως μὲ τὸ θέατρο. Δημοσιεύει ὅμως καὶ φιλολογικά. Τὸ περιοδικὸ αὐτὸ κάνει μιὰ ἔρευνα: Ρωτᾷ γνωστοὺς γάλλους συγγραφεῖς ποιὸ εἶναι τὸ καλύτερο καὶ πιὸ τὸ χειρότερο βιβλίο «ἀπ' ὅσα διάβασαν αὐτὸν τὸ μῆνα» καὶ «γιατί». Λοιπόν, σ' αὐτὴ τὴν ἔρευνα, ἔλαβε μέρος κι' ὁ Ρομαὶν Ρολλάν. Καὶ στὴν πρώτη ἐρώτηση ἀποκρίθηκε:

«— Τὰ ἔργα τοῦ Ἕλληνα ποιητῆ Κωστῆ Παλαμᾶ.

«— Γιατί;

«— Γιατὶ εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς ζωντανοὺς ποιητὲς τῆς Εὐρώπης, κι' ἀφίνω τώρα κατὰ μέρος τὸν Ταγγὸρ» (ποὺ αὐτὸς δὲν εἶν' Εὐρωπαῖος, ἀλλ' Ἀσιάτης, Ἰνδός.)

Ἀκοῦτε; Ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς ζῶντανοὺς ποιητὲς τῆς Εὐρώπης. Ποιός; Ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς, ἕνας Ἕλληνας. Κι' αὐτὸ νὰ τὸ λέῃ ὀρθὰ-κοφτὰ ὁ μέγας καὶ πολὺς Ρομαὶν Ρολλάν! Εἴχ' ἄδικο λοιπὸν ποὺ σᾶς ἔλεγα ὅτι αὐτὸν τὸν καιρὸ ἀκουγόμαστε πολύ; Δίνουμε στὴν Εὐρώπη τὴν ὡραιότερή της κόρη. Τῆς δίνουμε ἀκόμα καὶ τὸ μεγαλύτερό της ποιητή. Τί ἄλλο χρειάζεται γιὰ νὰ μᾶς λογαριάζουν σὰν ἕνα ἔθνος ποὺ ἀνήκει πιὰ στὴν πολιτισμένη εὐρωπαϊκὴ οἰκογένεια; Καὶ τὸ ἔθνος αὐτὸ νὰ εἶναι τὸ Ἑλληνικό, ποὺ ὡς χτὲς ἀκόμα τὸ θεωροῦσαν ξεπεσμένο, βάρβαρο, ἀνάξιο τοῦ μεγάλου ὀνόματος ποὺ ἔχει κληρονομήσει!..

Σημειώστε τώρα, ὅτι ἀπὸ τοὺς ξένους ποὺ ἔχουν διαβάσει τὰ ποιήματα τοῦ Παλαμᾶ, εἴτε στὸ πρωτότυπο, εἴτε μεταφρασμένα γαλλικὰ καὶ ἀγγλικά, ὁ Ρομαὶν Ρολλὰν δὲν εἶναι ὁ μόνος ποὺ ἐνθουσιάστηκε. Ὅλοι ἔμειναν ἐνθουσιασμένοι, ὅλοι εἶπαν πὼς εἶν' ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ποιητὲς τῆς σημερινῆς Εὐρώπης. Καὶ γι' αὐτὸ προτάθηκε γιὰ τὸ βραβεῖο Νομπέλ, κι' ἀπὸ Ἕλληνες κι' ἀπὸ ξένους, καὶ γι' αὐτὸ ἡ Σουηδικὴ Ἀκαδημία παραδέχθηκε τὴν ὑποψηφιότητά του. Πραγματικῶς, ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς, μόνος αὐτὸς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες, κι' ἴσως ἀπ' ὅλους τοὺς Βαλκανίους, εἶναι ἐπίσημος, ἀναγνωρισμένος ὑποψήφιος γιὰ τὸ βραβεῖο Νομπέλ. Καὶ τώρα ποὺ ἕνας Ρομαὶν Ρολλὰν τὸν ἀνακηρύττει, ὄχι πιὰ ὡς ἕνα ἀπ' τοὺς μεγαλύτερους, ἀλλὰ καθαυτὸ τὸν μεγαλύτερο ζῶντα ποιητὴ τῆς Εὐρώπης, ὡρισμένως ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς θὰ πάρῃ τὸ βραβεῖο Νομπέλ. Καὶ μπορεῖ καθένας νὰ φανταστῇ τὸ κέρδος τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ μιὰ τέτοια παγκόσμια ἀναγνώριση!

Καὶ νὰ συλλογιέμαι πὼς ὑπάρχουν ἀκόμα Ἕλληνες—Ἕλληνες! — ποὺ ἀμφισβητοῦν τὴν ἀξία τοῦ Παλαμᾶ, ποὺ τὴν ἀρνοῦνται ὁλότελα, ποὺ ἰσχυρίζονται πὼς δὲν εἶναι κἂν ποιητής, ποὺ δὲν ἀφίνουν εὐκαιρία χωρὶς νὰ τὸν ἐπικρίνουν, νὰ τὸν βρίσουν, νὰ τὸν πικράνουν καὶ ὅτι στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Θεσσαλονίκης, τὴν ἕδρα τῆς Ἱστορίας τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας τὴν κατέχει ἕνας παράξενος ἄνθρωπος, ποὺ ἀργεῖται ὅλους τοὺς Νεοέλληνες λογοτέχνες ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Σολωμό, καὶ δὲν κάνει ἄλλο παρὰ νὰ βρίζῃ κυρίως καὶ διαρκῶς τὸν Παλαμᾶ! Γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα μάλιστα ἔγραφε τελευταῖα στὴ Διάπλασι μιὰ Διαπλασοπούλα, φοιτήτρια τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ποὺ ἀκούει τὰ μαθήματα αὐτοῦ τοῦ ἀρνητῆ κι' ἀπορεῖ κι' ἐξίσταται. Ἀλλὰ κι' ὁλόκληρη ἡ διανοητικὴ κοινωνία τῆς Θεσσαλονίκης, ποὺ προχτὲς ἀκόμα κάλεσε κεῖ τὸν Ποιητὴ καὶ τὸν στεφάνωσε, εἶναι καταγανακτισμένη γιὰ τὰ «μαθήματα» ποὺ δίνει στὴ νεολαία ὁ καθηγητὴς αὐτός, καὶ ζητεῖ τὴν ἀπομάκρυνσή του. Δυστυχῶς, ἔτσι ἀνάποδα εἶναι συχνὰ τὰ ρωμέϊκα. Ἕνας καθηγητὴς τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας δὲν ἔπρεπε σχεδὸν νὰ κάνῃ ἄλλο, παρὰ νὰ «διδάσκῃ», ν' ἀναλύῃ, νὰ ἐξηγεῖ τὸν Παλαμᾶ, καὶ νὰ μαθαίνῃ τοὺς νέους νὰ τὸν ἀγαποῦν καὶ νὰ τὸν θαυμάζουν. Ἀντὶ γι' αὐτό, ὁ ἐπίσημος, ὁ ἁρμόδιος, ὁ εἰδικός, — κι' ὑποτίθεται πὼς εἶναι, ἀφοῦ τὸν ἔχουν διορισμένο ἐκεῖ, — τὸν βρίζει ἀπὸ τὴν ἕδρα, ὅπως τὸν βρίζουν στὰ καφενεῖα καὶ στὰ περιοδικάκια τους οἱ ἀποτυχημένοι ποιητὲς καὶ τὰ παιδαρέλια τῆς Λογοτεχνίας, ποὺ ἐπειδὴ σκαρώνουν κάπου-κάπου δυὸ γελοῖα στιχάκια, νομίζουν πὼς αὐτοὶ εἶναι... οἱ μεγαλύτεροι τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ κόσμου. Ὅλοι αὐτοί, οἱ χαμένοι, ἅμα τοὺς λέγαμε καμμιὰ φορὰ πὼς οἱ ξένοι θεωροῦν τὸν Παλαμᾶ μεγάλο Εὐρωπαῖο ποιητή, μᾶς ἀπαντοῦσαν: «Δὲ βαριέστε! αὐτὰ τὰ λένε μόνο οἱ μεταφρασταί του!» Τί θὰ ποῦν ἄραγε τώρα ποὺ τὸ λέει κι' ὁ Ρομαὶν Ρολλάν; Αὐτὸς δὲν εἶναι «μεταφραστής». Τὰ ἔργα τοῦ Παλαμᾶ τὰ διάβασε μεταφρασμένα ἀπὸ ἄλλους.

Σεῖς μὴν ἀκοῦτε τίποτα! Ὅ,τι σᾶς λέει ἡ «Διάπλασί» σας. Αὐτὸ μόνο εἶναι τὸ σωστὸ κι' αὐτὸ ἀποδείχνεται πάντα. Πόσες φορὲς σᾶς μίλησε μ' ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὸν Κωστῆ Παλαμᾶ; Καὶ νά, τώρα...

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

Γ. Γ. — Στὴ δεύτερη ἐρώτηση τοῦ «Bravo», («ποιὸ εἶναι τὸ χειρότερο βιβλίο ἀπ' ὅσα διαβάσατε αὐτὸν τὸ μῆνα;») ὁ Ρομαὶν Ρολλὰν ἀπαντᾷ: «Δὲν τὸ — ἢ δὲν τὰ — διαβάζω. Ἡ ζωὴ εἶναι τόσο σύντομη ὥστε δὲν πρέπει νὰ τὴ σπαταλᾷ κανεὶς γιὰ τὰ χειρότερα, ἐνῶ ὑπάρχουν τόσα μῆλα Ἑσπερίδων, ποὺ δὲν θἄχε χρόνια καὶ δόντια ἀρκετὰ γιὰ νὰ τὰ κόψῃ καὶ νὰ τὰ δαγκάσῃ». Σημειώστε το κι' αὐτό, γιὰ νὰ μὴ χάνετε τὸν καιρό σας διαβάζοντας ὅ,τι τύχῃ...

Γιὰ νὰ γελάσετε τώρα, ἂς ἀντιγράψω ἐδῶ κι' αὐτὴ τὴν οὐμοριστική, τὴν ἐξυπνότατη ἀπάντηση τοῦ γάλλου ἀκαδημαϊκοῦ Henri-Robert:

«— Ποιὸ εἶναι τὸ καλύτερο βιβλίο ἀπ' ὅσα διαβάσατε αὐτὸν τὸ μῆνα;

«— Τὸ «A toi pour la vie» ὑπὸ Lucie Porquerol.

«— Γιατί;

«— Γιατὶ μοῦ ἄρεσε.

«— Καὶ τὸ χειρότερο;

«— Ἐκεῖνο ποὺ ἔγραψα ἐγὼ πρὸ ὀλίγου καὶ θὰ ἐκδοθῇ προσεχῶς.

«— Γιατί;

«— Γιατὶ εἶμαι μετριόφρων».

Φ.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΑΤΙΑ

Στὰ μικρά μου Λεωνίδα καὶ Μαριάννα Ἀλεξάκη, μὲ ἀγάπη.

Τὰ παιδικὰ τὰ μάτια εἶναι γιὰ μένα
ἀστείρευτες πηγές, ποὺ μὲ κερνᾶνε
τὴν πιὸ ἄδολη χαρά. Σὰν μὲ κοιτᾶνε
μοιάζουν μὲ δυὸ παράθυρα ἀνοιγμένα
στὸ φῶς τ' Ἀπρίλη ποὺ ποτὲ δὲ σβύνει.
Σ' αὐτὰ ἡ ψυχή μου βρίσκει τὴ γαλήνη.

Τὰ παιδικὰ τὰ μάτια μοῦ ξανοίγουν
ὁρίζοντες, ποὺ τὰ ὄνειρα ἁρμενίζουν
ποὺ φεύγουν πιὰ καὶ δὲν ξαναγυρίζουν.
Σὰν κάποτε τὰ βλέμματά μας σμίγουν,
φῶς καλοσύνης φέγγει στὴν ψυχή μου.
Ἡ κάθε ἀσχήμια σβύνει ἀπ' τὴ ζωή μου.

Τὰ παιδικὰ τὰ μάτια, ὅταν δακρύζουν,
μοιάζουν λουλούδια μὲ δροσοσταλίδες,
μέσ' ἀπ' τὶς βουρκωμένες βλεφαρίδες.
Κι' ὅταν ἀπ' τῆς χαρᾶς τὸ φῶς γεμίζουν,
μ' αὐγούλες γιορτινές, ποὺ ὅλα γελοῦνε,
ποὺ οἱ ἐλπίδες σὰν πουλιὰ παντοῦ πετοῦνε.

Τὰ παιδικὰ τὰ μάτια μοῦ μιλοῦνε
γιὰ μέρες, ποῦναι τώρα πιὰ χαμένες
γιὰ κάποιες ὁμορφιὲς λησμονημένες.
Μὲ τ' ἁπαλό τους βλέμμα μὲ ὁδηγοῦνε
σὲ κόσμους μαγικούς, ποὺ δὲν μποροῦμε
μονάχοι μεῖς μέσα σ' αὐτοὺς νὰ μποῦμε.

Τὰ παιδικὰ τὰ μάτια εἶναι γιὰ μένα
ἀστείρευτες πηγές, ποὺ μὲ κερνᾶνε
τὴν πιὸ ἄδολη χαρά. Σὰν μὲ κοιτᾶνε
μοιάζουν μὲ δυὸ παράθυρα ἀνοιγμένα
στὸ φῶς τ' Ἀπρίλη ποὺ ποτὲ δὲ σβύνει.
Σ' αὐτὰ ἡ ψυχή μου βρίσκει τὴ γαλήνη

Γι' αὐτὸ θέλω κι' ἐγὼ σὰν θὰ πεθάνω,
τὸ βλέμμα τὸ στερνό μου νὰ βυθίσω
σὰ μάτια ἑνοῦ παιδιοῦ, καὶ νὰ ζητήσω
παρηγοριὰ γιὰ τὴ ζωὴ ποὺ χάνω.
Νὰ ἰδῶ μέσα σ' αὐτὰ ζωντανεμένα
τὰ παιδικά μου χρόνια τὰ χαμένα.

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΚΑΛΛΙΣΤΕΙΑ 1930

(Σονέττο)

Ἡ ἀθάνατη Ἑλλάδα, ἡ δαξα-
[σμένη;
Τῆς γνώσης καὶ τοῦ κάλλους ἡ
[γεννήτρα
Ποὺ σκύβει εὐλαβικιά της προ-
[σκυνήτρα,
Στ' ἀχνό της μεγαλεῖο ἡ οἰκου-
[μένη,
Ποὺ ἀπ' τὰ σπλάχνα της ἐνσαρ-
[κωμένη
Βγῆκε ἡ μεγάλη ἰδέα, καὶ τὰ
[φύτρα
Κάθε καλοῦ κι' ὡραίου,—ὁδη-
[γήτρα
Στοῦ κόσμου τὴν πορεία πάντα
[μένει ! . .
Καὶ νά, καινούργια φόρεσε πορ-
[φύρα
Τῆς καλλονῆς βασίλισσα σὲ θρόνο
Καὶ τὴν ὑμνεῖ μὲ παναρμόνια
[λύρα
Ἡ οἰκουμένη ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη—
[ἄκου ! . .
Καὶ τὴν τιμάει στὸ πρόσωπο καὶ
[μόνο
Τῆς κόρης της Ἀλίκης Διπλα-
[ράκου.

Πάνθεια Ἀβραδάτου

Ο ΖΟΖΟΣ

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ εἶχα περισσότερο γράψιμο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά. Τὸ χέρι μου ἔτρεχε πάνω στ' ἄσπρο χαρτὶ χαράζοντας λέξεις ποὺ ὅλες μαζὶ ἀποτελοῦσαν διάφορα νοήματα, καὶ τὰ μάτια μου, σὰν ἄγρυπνος φύλακας τὸ παρακολουθοῦσαν καὶ τὸ ὁδηγοῦσαν νὰ κάνη καλὰ τὴ δουλειά του. Ἔξω βούιζε ὁ βοριάς. Τὰ παράθυρα ἔτριζαν κι' οἱ πόρτες χτυποῦσαν ἀπὸ τὸ φύσημά του.

Ἔξαφνα στὴν αὐλή μας ἄκουσα ἕνα νιαούρισμα. Δὲν ἔδωσα στὴν ἀρχὴ καμμιὰ σημασία· ἐπειδὴ ὅμως τὰ νιαουρίσματα ἐξακολουθοῦσαν, ἄνοιξα τὴν πόρτα γιὰ νὰ διώξω τὸν ἐνοχλητικὸ αὐτὸ ἐπισκέπτη, καὶ φώναξα: «Ξ ξ ξ !»

Ἀντὶ ὅμως [νὰ φύγη αὐτὴ ἡ γάτα, (γιατί, φυσικά, κάποια γάτα νιαούριζε), ὅπως θάκανε κάθε ἄλλη στὴ θέση της, ἀνέβηκε γρήγορα τὴ σιδερένια σκάλα, ἔφθασε στὸ μέρος ποὺ στεκόμουνα κι' ἤλθε καὶ τριβόταν στὰ πόδια μου. Ἤμουν ἕτοιμος νὰ τὴν κλωτσήσω· ἀλλὰ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ξεπρόβαλε τὸ φεγγάρι μέσ' ἀπὸ τὰ φευγαλέα σύννεφα καὶ διέκρινα στὸ φῶς του ἕνα γκρίζο γάτο χωρὶς οὐρά. Σταμάτησα, γιατὶ ἀναγνώρισα τὸ Ζοζό, τὸν πολυαγαπημένο γάτο μιᾶς μακαρίτισσας γειτόνισσας, ποὺ εἶχε πεθάνει πρὶν ἀπὸ ἕνα μήνα.

Ὁ Ζοζὸς διακρινόταν εὔκολα ἀπὸ τοὺς ἄλλους γάτους ἀπὸ τὸ ὅτι δὲν εἶχε οὐρά. Ἂν δὲν εἶχε αὐτὸ τὸ διακριτικό, δὲ θὰ τὸν γνώριζα ἔτσι ποὺ εἶχε καταντήσει. Ὅσο ζοῦσε ἡ κυρά του, καλοπέρναγε· ἀφότου ὅμως ἔκλεισε τὰ μάτια της, δὲν εἶχε κανένα νὰ τὸν κοιτάξῃ. Ἀπὸ τότε τὸ κακόμοιρο τὸ ξῶο γυρίζει μέσα στοὺς δρόμους χωρὶς φαί καὶ ἄσυλο. Ἀπόψε ἦλθε σὲ μᾶς νὰ ζητήσῃ φαί. Δὲν εἶχα νὰ τοῦ δώσω τίποτ' ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ ψωμί. Πῆγα καὶ τοῦφερα κάμποσο. Τὸ ἔφαγε ἀμέσως. Τί πεῖνα ποὺ θὰ εἶχε ὁ κακομοίρης ! Τοῦ ξανάφερα μιὰ-δυὸ φορές, ὥς ποὺ χόρτασε. Ὕστερα θέλησε νὰ μπῇ μέσα στὸ ξεστὸ δωμάτιο. Δὲν τὸν ἄφησα, γιατὶ ἤξερα ὅτι ἡ μητέρα μου δὲ θέλει γατιά. Ξαναδοκίμασε νὰ μπῇ. Τὸν ἔσπρωξα κι' ἔκλεισα τὴν πόρτα. Κατόπι πῆγα καὶ ξανάρχισα τὴ δουλειά μου. Μερικὰ παραπονιάρικα νιαουρίσματα ἀκούστηκαν στὴν αὐλή, ποὺ τὸ βούισμα τοῦ βοριᾶ τὰ ἔκανε ἀκόμη πιὸ θλιβερά, καὶ ὕστερα τίποτε.

Ἄρχισα νὰ μετανοῶ γιὰ τὴν πράξη μου.

. . . . . .

Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα τὸν ἔχασα. Μιὰ μέρα, καθὼς περνοῦσα ἀπὸ ἕνα γειτονικὸ χωράφι, εἶδα τὸ Ζοζὸ ψῶφιο μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό. Δὲν μποροῦσα νὰ τὸν ἀφήσω ἔτσι. Πῆρα ἕνα σίδερο ποὺ βρισκόταν ἐκεῖ κοντά, ἄνοιξα ἕνα λάκκο, τὸν ἔσπρωξα κι' ἔκεσε μέσα. Κατόπι τὸν σκέπασα μὲ χῶμα κι' ἔφυγα. Πόσο μετανοῦσα ποὺ τὸν ἔδιωξα ἐκεῖνο τὸ βράδυ ! . .

Οὐράνιον Τόξον

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΜΕΓΑΛΕΙΑ

Αἵματα γέμισε ὁ οὐρανός, ποὺ στάζοῦν στὴ θάλασσα καὶ στὴ γύρω φύση. Λὲς καὶ πληγώθηκε ὁ ἥλιος καθὼς ἔγερνε νὰ δύσῃ.

Πληγώθηκε αὐτὸς κι' ἁπλώθηκε τὸ αἷμα του παντοῦ.

Ὅλα εἶναι ὡραῖα, ὅλα φαντάζουν ζωηρὰ σὰ μιὰ ζωγραφιὰ καμωμένη ἀπὸ κοράλια.

Κι' ὁ «Μιαούλης», τὸ παλιὸ δοξασμένο πολεμικό, σὰν περήφανος γέροντας ποὺ ξεπλήρωσε τὸν ὑψηλό του προορισμὸ καὶ περιμένει τὸ λυτρωμό, στέκει ἀκίνητος στὰ γαλανὰ μὲ ἄλικες γιολάντες στολισμένα νερά, ποὺ τοῦ χαϊδεύουν ἁπαλὰ τὰ κουρασμένα πλευρά του.

Τώρα δὲν σχίζει πιὰ ὅπως πρὶν τ' ἀφρισμένα κύματα. Ἔχει ρίξει τὴν ἄγκυρα γιὰ πάντα στὰ ὁλογάλανα νερὰ ἑνὸς μυρομένου νησιοῦ, τοῦ Πόρου.

Ἐκεῖ περιμένει καρτερικὰ νὰ πάθῃ ὅτι καὶ τόσες ἄλλες δόξες ἔπαθαν, ὅτι παθαίνει κάθε τί, ποὺ εἶναι πιὰ ἄχρηστο, ἀδιάφορο ἂν ἦταν μιὰ φορὰ κι' αὐτὸ κάτι τί, ἂν δόξασε καὶ δοξάστηκε!

Κάθε βράδυ, ὅταν γύρει ὁ ἥλιος καὶ σκεπαστοῦν ὅλα ἀπ' τὰ πένθιμα τῆς νύχτας φορέματα, ὅταν τὰ ναυτάκια, ποὺ ἔστησαν μέσα του σχολή, κλείσουν τὰ κουρασμένα των βλέφαρα, τότ' Ἐκεῖνος μαζεύει γύρω του τὰ σκοτεινὰ τὰ κύματα κι' ἀρχίζει νὰ τοὺς διηγῆται τὴ δοξασμένη του ἱστορία.

Κι' ἀκούγεται τὸ μονότονο μουρμουρητό του ὡς ποὺ νὰ ξημερώσῃ. Λίγες εἶναι οἱ μέρες του, λίγες ἀκόμη φορὲς θὰ ὑψωθῇ ἡ γαλανή του κορη, γιὰ νὰ κυμασῃ στὰ δοξασμένα του κατάρτια..

Ἔτσι καθὼς εἶναι ὅλα τώρα τυλιγμένα στὰ κόκκινα, πιὸ πολὺ φαντάζει ὁ γέρο-Μιαούλης. Σ' ἐκεῖνον τὰ κόκκινα πηγαίνουν καλύτερα, γιατὶ θυμίζουν πόλεμο καὶ δόξες.

Ἰουλιέττα Ρωμαίου

ΜΙΑ ΔΥΣΗ

Τώρα ποὺ χειμωνιάζει, τί ὡραῖα ποὺ εἶναι νὰ τρέχῃ κανεὶς σὲ παλιὲς τοῦ καλακαιριοῦ ἀναμνήσεις. Μιᾶς ζωῆς γεμάτης ξεγνιασιά, χαρά, γέλιο καὶ εὐτυχία, ποὺ πέρασε πιὰ κι' ἔμεινε μόνο ἡ θύμησή της. Σ' αὐτὴ ἐπάνω νανουρίζεσαι γλυκά, μερεύιες, συγκινεῖσαι. Τώρα. . .

Ἦταν Ἰούλιος, ἑπτὰ ἡ ὥρα τὸ βράδυ. Τὸ πλοῖο γλυστροῦσε ἀργὰ-ἀργὰ στὰ γαλήνια νερὰ τοῦ Κορινθιακοῦ.

Κανένας θόρυβος, λὲς καὶ καθενας σεβόταν τὴ γύρω γαλήνη τῆς φύσης. Τόση ἡσυχία, ποὺ ἀκουγόταν τὸ χτύπημα τῶν φτερῶν τῶν γλάρων καθὼς πετοῦσαν σμήνη-σμήνη γύρω ἀπ' τὸ πλοῖο καὶ καθρεφτίζοντάν στὰ νερὰ τῆς θάλασσας.

Καθόμουν στὴν πρύμνη.

Σὲ λίγο ὁ ἥλιος θὰ ἔδυε, περίμενα νὰ θαυμάσω τὸ θέαμα. Προσηλωμένος προσεκτικὰ στὸ θαυμάσιο δίσκο ἀνυπομονοῦσα νὰ τὸν δῶ νὰ βυθίζεται.

Μοῦ φάνηκε πὼς περίμενα ὧρες ὥς νὰ φθάση στὸ ἄκρο τοῦ ὁρίζοντα τὸ λαμπρὸ τῆς μέρας ἄστρο . . . Καὶ νά ! τώρα τὸ κάτω του τόξο δὲν ἀπέχει σχεδὸν καθόλου ἀπ' τὴ θάλασσα.

Ὥρα πολλὴ τὸ βλέπω καὶ μοῦ φαίνεται πὼς δὲν κινεῖται πιά, πὼς στάθηκε. Σ' αὐτὴ τὴ θέση. Λὲς καὶ διστάζει νὰ βυθισθῇ στὰ βάθη τοῦ ὠκεανοῦ.

Σὲ λίγο νά το, ἀρχίζει πάλι νάρρωσαλεύῃ. Πάντα ὅμως σὰ νὰ διστάζῃ.

Βυθίζει σιγὰ-σιγὰ τὸ κάτω του τόξο, μετά, σὰ νὰ πῆρε θάρρος, ἐπιτελεῖ τὸ βύθισμά του. Καὶ τώρα, μισοβυθισμένο, μοιάζει μὲ κόκκινο τροῦλλο ἐκκλησιᾶς.

Βυθίζεται ὕστερα ὁλοένα ὁ δίσκος μέχρις ὅτου μείνει πάνω στὰ νερὰ μιὰ αἱματοβαμμένη γραμμὴ καὶ ἁπλωθῇ ἕνα ἐρυθρὸ χρῶμα γύρω, σμίγοντας μὲ τὸ μουντὸ ποὺ πῆρε πιὰ ἡ θάλασσα.

Ὅλα μεμιᾶς ἄλλαξαν γύρω.

Ξαναγυρίζω στὴν πραγματικότη, ποὺ γιὰ λίγες στιγμὲς εἶχα φύγει προσηλωμένος στὸ θέαμα. Ὁ ἥλιος ἔχει χαθεῖ πιά, ἔχει βυθιστῆ στὰ νερά, θάλεγες, γιὰ νὰ λουσθῇ, γιὰ νὰ ξαναύρη τὴν ἄλλη μέρα πιὸ λαμπρός, μὲ πιὸ γλυκὸ φῶς, μὲ πιὸ θερμὲς ἀκτῖνες νὰ θερμάνη τὶς ψυχές, νὰ φέρη τὴ ζωὴ καὶ τὴ χαρὰ στὶς πονεμένες ὑπόρξεις . . .

Ἡ ἴδια πάντα ἡσυχία. Τώρα μόνο ὁ κρότος τοῦ ἕλικα ἀκούγεται, κι' αὐτὸς σὰ νἄρχεται ἀπὸ πολὺ μακριά. Καὶ τὸ πλοῖο πάντα προχωρεῖ, πάντα γλυστρᾶ.

. . . . . .

Τί γλυκὲς παλιὲς ἀναμνήσεις ! . .

Ἄνουβις

ΤΟ ΤΡΟΜΕΡΟ ΠΕΣΙΜΟ

Καβάλλα σ' ἕνα ὡραῖο καὶ δυνατὸ ἄλογο, ἔτρεχα πότε σὲ ἀπέραντες κοιλάδες, πότε σὲ βουνὰ γεμάτα βράχους. Βέβαια, εἶναι ἐπικίνδυνο νὰ τρέχῃ κανεὶς μὲ ἄλογο σὲ τόσο ἀπότομα βουνά, ἀλλὰ τί τὰ θέλετε, ἱππεύτρια σὰν ἐμένα δὲ φοβᾶται ! . .

Ἀνεβαίναμε ἀπόκρημνα βουνά, καὶ μὲ τὴν τρεχάλα, τὰ πέταλα τοῦ ἀλόγου μου πέταγαν σπίθες κι' ἔριχναν στοὺς τρομεροὺς γκρεμοὺς χώματα καὶ πέτρες. Χόπ! χόπ! ἀλογάκι μου! Κι' ἐκεῖνο ἔτρεχε ἀκόμη περισσότερο. Φτάσαμε στὴν ψηλότερη κορυφὴ τοῦ βουνοῦ. Σταμάτησα μιὰ στιγμὴ καὶ κοίταξα κάτω. Ἔβλεπα σπίτια ἀραιὰ-ἀραιὰ μὲ περιβόλια, κοπάδια ἀπὸ ἀρνιὰ ποὺ ἔβοσκαν στὰ καταπράσινα λειβάδια, τοὺς δρόμους ποὺ φαίνονταν σὰν κορδέλλες, καὶ ὅλα αὐτὰ λουσμένα στὶς ὁλόχρυσες ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου. Χόπ! χόπ! ἀλογάκι μου. Κι' ἐκεῖνο ἐξακολούθησε τὴν τρελὴ του τρεχάλα.

Ἀλλὰ μιὰ στιγμὴ τ' ἄλογο παραπατάει, ταλαντεύεται λίγο, χάνει τὴν ἰσορροπία του, κι' ἀρχίζουμε νὰ κατρακυλᾶμε στὸ τρομερὸ βάραθρο . . . Τὰ χέρια μου εἶχαν γδαρθεῖ ἀπ' τὶς προσπάθειες ποὺ ἔκανα γιὰ νὰ πιαστῶ στοὺς βράχους καὶ στοὺς θάμνους εἶχα καταματωθεῖ, ἡ ἀναπνοή μου ἄρχισε νὰ πιάνεται. . . Πάει, χάθηκα . . . Ἔκανα τὸ σταυρό μου καί . . .

Ὅταν ξύπνησα, ἤμουν πνιγμένη στὸν ἱδρῶτα, χωμένη κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι. Ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἡ ὑπηρέτριά μας πλάτ μου, προσπαθοῦσε νὰ μὲ ἀνεβάσῃ στὸ κρεβάτι, ψιθυρίζοντας . . .

— Σίγουρα θὰ εἶναι ἄρρωστο αὐτὸ τὸ παιδί . . .

Κυρὰ-Φροσύνη

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΠΩΣ ΤΟΝ ΠΙΝΕΙ

Κάποτε κάθονταν σ' ἕνα τραπέζι ἑνὸς ἐπαρχιακοῦ καφενείου ἕνας εὔζωνας καὶ ἕνας στρατιώτης τοῦ πεζικοῦ, πούτυχε νἄναι συγχωριανοί, καὶ συζητοῦσαν γιὰ διάφορα ζητήματα.

Σὲ λίγο, φώναξε ὁ στρατιώτης τὸ γκαρσόνι γιὰ νὰ πάρουν τίποτε.

Καὶ γυρνώντας στὸ φίλο του:

— Πῶς τὸν παίρνεις τὸν καφέ σου, συνάδελφε ; ρώτησε, (ἐννοώντας πῶς τὸν ἤθελε, μέτριο, γλυκό, βαρύ...) Ἀλλὰ ὁ εὔζωνας νόμισε ὅτι τὸν ρωτοῦσε πῶς τὸν πίνει καὶ ἀπάντησε ἀμέσως :

— Ρουφηχτὰ-ρουφηχτὰ καὶ πότε-πότε τὸν φυσάω.

Σκεφθῆκε πιὰ τὰ γέλια τοῦ φίλου σου καὶ τὸ θυμὸ τοῦ εὔζωνα ποὺ νόμιζε ὅτι τὸν κοροϊδεύεναν...

(Γένοντ.) ***Ἰούλιος Καῖσαρ***

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ μικρὸς Ντίνος ἀνοίγει τὸ πρωὶ τὸ παράθυρο καὶ βλέποντας τὴν ὁμίχλη, φωνάζει :

— Μαμμά, τὰ σύννεφα πέσανε κάτω !

Πειραχτήρι

Ὁ Καθηγητής.—Σκέψου, παιδί μου, ὅτι τὸ φῶς ὡρισμένων ἀστέρων κάνει πολλὲς χιλιάδες χρόνια ὡς που νὰ φτάσῃ στὴ γῆ.

Ὁ Κουφιοκεφαλάκης. — Μά, κύριε καθηγητά, μήπως ἔπαθε καμμιὰ βλάβη στὸ δρόμο ;

Ἐγγλεζίτσα

Ἡ Γιαγιά. — Πέρασέ μου τὴ βελόνα, Νίτσα, γιατὶ δὲ βλέπω.

Ἡ Νίτσα.—Νὰ σᾶς τὴν περάσω, γιαγιά, ἀλλὰ θὰ μοῦ τὴν περνάτε καὶ σεῖς ἅμα γεράσω ;

Χαραυγή

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 17 Φεβρουαρίου 1930.

Η ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀπὸ τὴν περσυνὴ ἐσοδεία, ἕνα μόνο κομμάτι μοῦ μένει,—τοῦ ***Μαρίου Μυρσίνη***,—ποὺ θὰ δημοσιευθῆ κι' αὐτὸ στὸ ἐρχόμενο. Ὥστε ὅσοι ἔστειλαν πέρσυ κομμάτι καὶ δὲν τὸ εἶδαν οὔτε στὶς ἀπορρίψεις, οὔτε στὴ Σελίδα, πρέπει νὰ συμπεράνουν ὅτι ***δὲν τὸ ἔλαβα.***

Ἀπὸ τὰ κομμάτια τῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας, ποὺ θάρχισω νὰ τὰ κρίνω ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο, ἐνέκρινα κιόλα δύο ποὺ μοῦ χρειάστηκαν γιὰ τὸ σημερινό. Θὰ ἐξακολουθήσω νὰ δημοσιεύω ἀπ' αὐτά. Καὶ σεῖς θὰ ἐξακολουθήσετε νὰ μοῦ στέλνετε. . . ὥς που νὰ σᾶς πῶ πάλι νὰ σταματήσετε.

Ἔχετε ὅμως ὅπ' ὄψει, ὅτι ἀπὸ ***δυὸ μόνο*** ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ στέλνετε. Καὶ δὲν πρέπει νὰ ξαναστέλνετε ἄλλα, ἂν δὲν ἰδῆτε νὰ σᾶς τἀπορρίπτω ἢ νὰ σὰς τὰ δημοσιεύω.

Τοὺς νέους συνδρομητάς, ποὺ θέλουν νὰ συνεργασθοῦν κι' αὐτοὶ στὴ Σελίδα, παραπέμπω καὶ πάλι στὸν «Ὁδηγό». Ἐκεῖ θὰ ἰδοῦν τοὺς ὅρους. Ἀλλοιώτικα κινδυνεύουν νὰ χάσουν τὸν κόπο τους.

Ἡ Βασίλισσα τῶν Ρόδων, ποὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα τὴν εὐχαρίστησα στὸ προηγούμενο—μοῦ γράφει ὅτι, μόλις λάβῃ τὸ φυλλάδιό μου, κλείνεται στὴν καμαρούλα της καὶ τὸ διαβάζει, ἢ μᾶλλον τὸ ρουφᾶ. Ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Ἀλληλογραφία, περνᾶ στὴν πάντα τόσο διδακτικὴ Ἀθηναϊκὴ Ἐπιστολή, ἔπειτα σκάλλα, καὶ δὲν ἀφίνει οὔτε γραμμὴ ἀδιάβαστη ! Ἡ «Καλύβα τοῦ Μπάρμπα-Τόμ» τῆς ἀρέσει περισσότερο ἀπ' ὅλα μου τὰ μυθιστορήματα· κι' ὄχι μόνο ἀπὸ τὰ φετεινά, ἀλλὰ κι' ἀπ' ὅλα ὅσα δημοσίευσα ἀπὸ τὸ 1923 ποὺ μὲ διαβάζει.—Ἔ, δὲν ἔχει καθόλου ἄδικο. Δίνω σᾶς εἶπα κι' ἐγώ, ὅτι ἡ «Καλύβα τοῦ Μπάρμπα-Τόμ» εἶναι ἓν' ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἀριστουργήματα τοῦ κόσμου; Ἄς σᾶς πῶ καὶ τοῦτο : Πολλοὶ ὡς τώρα σοφοὶ ἔχουν κάνει καταλόγους τῶν 100 κάθε λογῆς Βιβλίων ποὺ ἀποταλοῦν, νὰ ποῦμε, τὴν Ἐγκυκλοπαιδεία καὶ ποὺ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ τἄχῃ ἡ βιβλιοθήκη κάθε μορφωμένου ἀνθρώπου. Λοιπόν, ἀπὸ κανέναν τέτοιο κατάλογο δὲν λείπει κι' ἡ «Καλύβα»!

Δὲν ἀποκλείεται κι' αὐτό, ***Ἀγκάθι***, ἂν καὶ εἶναι πολὺ δύσκολο. Μπορεῖς δηλαδὴ νὰ μοῦ στείλῃς αὐτὸ τὸ παραμύθι «ὄχι γιὰ τὴ Σαλίβα», κι' ἂν εἶναι πολὺ καλό, νὰ τὸ δημοσιεύσω. Ὅσο γιὰ τὶς γελοιογραφικὲς σειρές, θὰ προτιμοῦσα νὰ μοῦ ἔστελνες τὰ πρωτότυπα. ἐκτὸς ἂν μπορῇς νὰ κάνῃς τέλεια ἀντίγραφα μὲ σινικὴ μελάνη. Τὸ μυθιστόρημα ποὺ θὰ διαβεχθῇ τοὺς «Τρεῖς Μικροὺς Ἀεροπόρους»,—κατὰ τὴ Β' ἑξαμηνία, —εἶναι, νομίζω, τοῦ εἴδους ποὺ προτιμᾶς : ἀναλύει χαρακτῆρες κοριτσιῶν.

«Δὲν φαντάζεσαι,—μοῦ γράφει ἡ ***Ἐλπίζουσα Νεόστης***,— πόσο μ' ἔχουν ξετρελλάνει τὰ ἐφετεινά σου μυθιστορήματα. Ὅσο προχωροῦν, τόσο ἀνάβει μέσα μου ἡ θερμὴ γιὰ σένα ἀγάπη κι' ἡ ἐπιθυμία μου νὰ σὲ διαδώσω...» Κι' ἀλήθεια, ἡ καλή μου φίλη ὅλο ξεσπαθώνει.

Διάβασα, ***Φοιτητή***, τὴ φοιτητικὴ ἐφημερίδα ποὺ μοῦ ἔστειλες. Καλὴ κι' ἄξια εἶναι. Ἀλλὰ ἐμένα δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ τὴ συστήσω, γιατὶ τίποτα ἐπαναστατικὸ δὲν συσταίνω. Κι' ἡ ἐφημερίδα αὐτὴ παρουσιάζει σὲ συμβολικὴ εἰκόνα τὴν Ἐξέγερση καὶ καλεῖ τοὺς φοιτητὲς νὰ ἐξακολουθήσουν τὸν Ἀγῶνα τους. Ἐγώ, παιδί μου, ἕνα μόνο φοιτητικὸν Ἀγῶνα ἀναγνωρίζω: ἐκεῖνον ποὺ πρέπει νὰ κάνῃ κάθε φοιτητὴς γιὰ νὰ κατανικᾷ τὶς δυςχέρειες, τοὺς πειρασμούς, τὰ ἐμπόδια, καὶ νὰ «πουδάζῃ καλὰ τὴν ἐπιστήμη του, ὥστε νὰ πατρνῇ ἓν' ἀληθινὸ δίπλωμα μὲ τὸ σπαθί του.»Ὅσο γιὰ τὴ «βελτίωση τῶν ὅρων», αὐτὴ δὲν θὰ τὴν ὑποδείξουν οἱ ἴδιοι οἱ φοιτηταί· ἄλλοι εἶναι οἱ ἀμόδιοι.

Κι' ἡ παλιά μου φίλη, ἡ ***Εὔχαρις Πετρίδου***, ποὺ εἶναι τώρα δικηγόρος, ἀγγέλλει τὴν ἔκδοση μιᾶς «μικρᾶς κοινωνικῆς ἐφημερίδος» μὲ τὸν τίτλο «Ἡ Γυναίκα». Χαίρω πολύ, ἀλλὰ κι' αὐτὴν δὲν μπορῶ ἀκόμα νὰ τὴν φυστήσω ἂν δὲν τὴν ἰδῶ. Ἂν κι' εἶμαι βέβαιη πὼς ἡ παλιά μου φίλη θὲ νὰ ὑποστηρίξῃ μὲ τὴν ἐφημερίδα της ἐπαναστατικὲς ἰδέες καὶ νὰ σπρώξῃ τὶς δημοφιλὲς τῆς σὰ κινήματα ἀντικοινωνικά. Θὰ ζητήσῃ μόνο, καθὼς λέει στὴν ἀγγελία της, «μίαν ριζικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τοῦ σκέπτεσθαι». Λοιπόν, ἂς τὴν ἰδοῦμε.

Αὐτὸ νὰ τὸ ξέρῃς, ***Λεάνα μου*** : Μιὰ κοπέλλα μόλις 15 χρονῶν, δὲν εἶναι οὔτε μικρή, μὰ οὔτε μεγάλη. Δηλαδὴ γι' ἄλλα εἶναι μεγάλη, καὶ γι' ἄλλα μικρή. Γι' αὐτὸ μὴ σοῦ κάνει ἐντύπωση, ποὺ ὅταν εἶναι γιὰ δουλειά, γιὰ μελέτη, γιὰ φρονιμάδα, σὲ θεωροῦν «κοτζαμ-κοπέλλα» καὶ τ' ἀπαιτοῦν ὅλα μὲ αὐστηρότητα· καὶ πάλι, ὅταν πρόκειται γιὰ χορό, ποὺ τοὺς τρώγεσαι νὰ πᾶς, σοῦ ἀπαντοῦν : «οἱ χοροὶ δὲν εἶναι γιὰ τὰ μωρά !». Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι πρέπει νὰ κάνῃς ὑπομονὴ ὡς νὰ περάσῃ αὐτὴ ἡ μεταβατική, ἡ ἀμφίβολη,—ποὺ γι' αὐτὸ τὴ λένε κι' ἀχάριατη—ἡλικία. Ἔ, ἄμα περάσουν δυὸ-τρία χρόνια ἀκόμα, θὰ εἶσαι καὶ σὺ μεγάλη, κοτζὰμ-κοπέλλα ὁριστικὰ . . .

Ὅπως τὰ γράφω ἐγώ, ***Λυσόκαρτο : οἱ γυναῖκες, τὲς γυναῖκες***. Ἔτσι εἶναι τὸ πιὸ σωστό. Ἡ γραφὴ ***ἡ γυναῖκες*** ἢ ***ἡ γυναῖκαις*** εἶναι σχολαστική. Τὸ δὲ ***τὲς γυναῖκες***, ἀντὶ ***τίς***, εἶναι ἰδιωματικό, ὅπως εἶναι καὶ τὸ ***τσί***. Δηλαδὴ μόνο σὲ μερικὰ μέρη τὸ λένε ἔτσι τὸ γενικό, τὸ πανελλήνιο, εἶναι ***τίς***. Ἄμα ἔχῃς καμμιὰ τέτοια ἀπορία, νὰ κοιτᾷς πὼς γράφω ἐγὼ καὶ θὰ μαθαίνῃς τὸ καλύτερο. Φυσικά, εἶναι καὶ μερικὰ διαφορούμενα, ποὺ ἄλλος συνεργάτης μου τὰ γράφει ἔτσι, ἄλλος ἀλλοιῶς, κι' ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ τὰ συμμορφώσω ὅλα. Ἀλλ' αὐτὰ εἶναι ἐλάχιστα. —Ἔστειλα ὅ,τι ἐζήτησες.

Νέλλη Κωστούρου καὶ Φούλα Δρούγα, σᾶς ἔστειλα τὸν Ὀθηγὸ καὶ περιμένω τὰ ψευδώνυμά σας, γιὰ νὰ μπῆτε στὴν κίνηση ποὺ τόσο σᾶς ἐλκύει. Εὐχαριστῶ ποὺ θὰ ἐργασθῆτε γιὰ τὴ διάδοσή μου. Ἄλλες, ἐπειδὴ μεγαλώνουν λιγάκι, φαντάζονται πὼς ἡ Διάπλασις δὲν εἶναι πιὰ γιὰ τὸ . . . μεγαλεῖο τους. Σεῖς ἀπεναντίας, τώρα ποὺ μεγαλώσατε, θέλετε νὰ εἶσθε Διαπλασοπούλες. Μὰ καὶ μόνο αὐτὸ θάταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ δεῖξῃ τί καλὰ κορίτσια ποὺ εἶσθε !

Μύριαμ, καὶ τὸ ψευδώνυμο σοῦ ἐνέκρινα, καὶ ὅ,τι μοῦ ζήτησες σοῦ ἔστειλα. Γράφε μου τώρα ποὺ ἔγινες καλά, καὶ μὴ στενοχωρῆσαι ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ ξεσπαθώσῃς, γιατὶ ὅσα παιδιὰ γνωρίζεις εἶναι γραμμένα : κάποτε θὰ γνωρίσῃς καὶ κανένα ποὺ νὰ μὴν εἶναι. Ὡστόσο σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὶς καλὲς διαθέσεις. Ἀλήθεια, στὸ γράμμα σου βλέπω κάμποσα λαθάκια . . . Ἀλλ' ἀφοῦ τὸ συναισθάνεσαι καὶ ζητεῖς συγγνώμη, σημαίνει πὼς θὰ ἐπιμεληθῇς τὴν ὀρθογραφία σου καὶ σὲ λίγον καιρὸ θὰ μοῦ γράψῃς χωρὶς κανένα λάθος. Δὲν εἶν' ἔτσι ;

Ἴδιές, ***Πασσουτίν***, τί γράφω σήμερα γιὰ τὰ παλιὰ κομμάτια τῆς Σελίδος. Στὸ ξεσπάθωμα σ' ἀνάφερα μὲ τόνομά σου, γιατὶ ὡς τότε δὲν εἴχες ἀνανεώσει τὸ ψευδώνυμό σου. Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ σύλλογο ποὺ θὰ ἱδρύσῃς πρὸς διάδοσή μου. Τὸ περίμενα ἀπὸ ἕναν καλὸ κι' ἀφοσιωμένο φίλο σὰν καὶ σένα.

Σ' ἄλλους δὲν ἔχω τόπο ν' ἀπαντήσω ἐδῶ. Τοὺς λέω μόνο λίγα λόγια στὴ στήλη τῶν Ἀσπασμῶν, ὅπως κάνω πάντα ὅταν τελειώνη ὁ χῶρος.

Ὡραίας Ἐπιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς : ***Συλφίς, Ρεμβασμὸς Ψυχῆς, Κάρμεν Σόλβα, Μιτσουνό, Λημ Λέτσος, Ταρζάν, Μαγιολούλουδο, Χρυσαετός, Μιμόζα, Παρηγοριά, Τζίνα, Μασκώτ, Γλυκομίληση, Κρητικὸς Ἀέρας, Ἀνοιξιάτικη Αὐγή, Σιφονὲτ*** καὶ ***Πλάνο Δοξάρι***. — Ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες των καὶ θὰ τοὺς ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο. Στὸ ἐρχόμενο ἐπίσης θὰ καφέρω καὶ τὰ ξεσπαθώματα.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ διπλῶμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1930. "Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα :. Φρατζέσκα Νταρίμινι, κ. (ΝΑ). Τζὼν Τζίλμπερτ, ἀ. (ΚΚ). Καρδιογνώστης, ἀ. (α + β × 2²). Βασιλεὺς τῶν Ρόδων, ἀ. (Ζῆθι ἢ Διάπλασις). Σιφονέτ, κ. (ΤΝ). Ἀλώπηξ τῆς Μυτιλήνης, ἀ. (ΜΜ). Καμπούρα, κ. Στραβοκάνα, κ. Φακός, ἀ. (ΙΓ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων : Ἔφηβος Ἑλλὴν, ἀ. Σεβερίνη, κ. Γλυκομίλητη, κ. Δούλη Δωδεκάνησος, κ. Κάρμεν, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της : ***Περιπλοκάδα*** (περίεργη ἡ ἱστορία σου· πρώτη φορὰ ἄκουσα γάτα-μητέρα νὰ σκοτώνη τὰ παιδιά της !) ***Φὰν-Φὰν*** (εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· ἔλα

σκαν (εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἀνανέωσή καὶ τὰ καλὰ λόγια· δὲν θὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο νὰ μοῦ γράψῃς τακτικά ;) *Τασίαν Κανδιάνου* (ναί, κι' ἡ σιωπὴ κάποτε ἐκφράζει· πάντα ὅμως προτιμῶ ἕνα ὡραῖο γραμματάκι σὰν αὐτὸ ποὺ μοῦ ἔγραψες·) *Εὐζωνάκι* (βέβαια ποὺ πρέπει νὰ μὲ βοηθῆτε καὶ σεῖς· δυστυχῶς δὲν ξεσπαθώνουν ὅλοι σὰν καὶ σένα·) *Φάρον-τῆς Εἰρήνης* (τὸν καϊμένο τὸν παῆποῦ ! εἶπα καὶ σ' ὁν κ.Φαϊδώνα τὴν ἀγάπη ποῦ τοῦ εἶχε, καὶ συγκινήθηκε πολύ·) *Φανφὰν Λὰ Τουλίπ* (εἶδες ὅτι ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες σου, ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ, ἄλλη φορὰ νὰ μοῦ γράφῃς καθαρώτερα· γιατί τόση βία) *Κουρασμένο 'Αστέρι, Λατάνιαν, Κόρην τῶν 'Αθηνῶν, Μεγάλην 'Ελλάδα, Κῆπον Ποιητικὸν* κτλ.

'Ιωάννην Β. Μέρτζιον, Μαριάνναν, Μαγεμένο 'Ηπειρωτάκι, "Ανναν Λαγούδη, Εὐαγγελίαν Μπάρδη ('Οδηγόν κτλ. ἐστείλα.)

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν **18 Φεβρουαρίου**, θὰ παντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 248ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 22 Ἀπριλίου.

165. Δεξίγριφος

"Ακουσα τούμπανα, ζουρνάδες,
Οὐρλιάσματα, φωνές, κακό,
Σὰ νὰ περνοῦσαν μασκαράδες,
Σὰ νὰ γινόταν φονικό,
"Η σὰ θεριὸ νάχῃ χυμήξει. . . .
Βγαίνω, κοιτάζω... τί νὰ ἰδῶ ;
'Ο Τραγοπόδης εἶχε σμίξει
Μ' ἕνα μικρούλη 'Οξαπυδό !

Πάνθεια 'Αβραδάτου

166. Στοιχειόγριφος

Νὰ κρατῶ κάτι βαρὺ
'Αναγκάστηκ' ἀπ' τὸ Δία—
Τί μεγάλη τιμωρία !
Μ' ἂν ὁ τράχηλος κοπῇ,
Δὲν πεθαίνω, μόνο ἀσπρίζω
Κι' ὅλα σοῦ τὰ γοστιμίζω

Ἐγγλεζίτσα

167. Στοιχειόγριφος

'Απ' τὸ κοινὸ αὐτὸ ὄσπριο,
Μὰ ὅπως τὸ λέμε στὴν κοινή,
Κόβω δυὸ μόνο γράμματα
Καὶ κάνω ἀμέσως νὰ φανῇ
Γενναῖο χωριό, περίφημο,
Ποῦχε τραμάξει τὸν 'Αλῆ.

Μῦρο τοῦ Μαγιοῦ

168. Στοιχειοτονόγριφος

'Από κεῖ ποὺ περνοῦν ὅλοι,
Μιὰ πλακίτσα μόνο ἀλλάζω,
Μιὰ πετρίτσα κατεβάζω.
Καὶ μακριὰ φεύγω ἀπ' τὴν πόλη,
Καὶ σ' ἕν' ἄγριο, στὸ λεπτό,
Δάσος βρίσκομαι πυκνό.

Γεώργιος 'Αβέρωφ

169. Τρίγωνον

*******=Ἐδῶ ἠττήθ.οἱ Πέρσαι.
****** ='Επίθετον.
***** =Ὁμιλεῖ εὐφραδῶς.
**** =Ὅρος.
*** =Ἄγριον ζῶον.
** =Ἐπίρρημα.
* =Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Δὲν Ζουὰν

170. Κρυπτογραφικὸν

123456728=Τύραννος.
25634 =Κρονικόν.
3254 =Μέρος λόγου.
41274 =Θεά.
54314 =Γυνὴ τοῦ Εὐαγγελ.
63528 =Θεός.
76564 =Πόλις.
8254 =Διακριτικόν.

Ναυτάκι

171, 'Αριθμητικὸν Παίγνιον

'Ο ἀριθμὸς 1172 νὰ παρασταθῇ μὲ μίαν ἐξίσωσιν ἀπὸ δεκατρία 8 καὶ διάφορα ἀριθμητικὰ σημεῖα.

Τσουκνίδα

172. Διπλῆ 'Ακροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν θηρίον, τὰ δὲ τρίτα γράμματα ἱδρυτὴν θρησκείας :

1, Θεὸς καὶ βασιλεὺς Αἰγύπτιος· 2, Φυσικός, ἐφευρέτης θερμομέτρου· 3, Περίφημον ὄρος τῆς 'Ασίας· 4, 'Αριθμός· 5, Πόλις τῆς Ρωσσίας· 6, 'Αρχαῖος ληστής.

Γιγαντιαῖος Νάνος

173. Γρῖφος

ημ
ημ ημ
Φὼρ
Ο
ΝΝ Ι
ημ ημ
ημ

Χρῆστος Ι. Σολιώτης

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

174. Question

Qu'est-ce qu'on met sur la tête d'un âne ?

Πέτρος Ριενσαί

Τέλος τοῦ 248ου Διαγωνισμοῦ. 'Από τὸ ἐρχόμενο ἀρχίζει νέος.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 49

719. Οὐρανὸς (Οὖρ, ἄνω, ς.)— 720. Δαίμων-Δάμων.—721. Κτεὶς κλεὶς.—722. 'Η βόμβα-Βομβάη. —723. Τὸ κόμμα.

724.
Α Τ Η
Α
Τ Ε Ρ Μ Α
Α Υ Κ Ξ Ι
Φ Α Ν Ο Υ Ρ Ι Ο Σ
Η Ι Ν Ν Ω
Σ Μ Ι Λ Η
Ο
Α Σ Α

725.
Γ Ο Θ Ο Λ Ι Α
Ο Α Υ Ρ
Θ Α Μ Υ Ρ Ι Σ
Ο Υ Ι Ι
Λ Υ Ρ Ι Κ Ο Ν
Ι Ι Ο Ο
Α Ρ Σ Ι Ν Ο Η

726. ΛΗΘΑΙΟΣ (ἠλίθιος, θαλία, 'Αλθαία, 'Ιλιάς, ὀλίσθησις, Σήθ.)— 727-721. Διὰ τοῦ ΟΥΣ : *αἴθουσα, οὐσία, ἄμουσος, 'Ιουστῖνος, Κρέουσα.* - 732-733. ΝΙΝΕΥΙ-ΝΑ·Ι·Ν (Νοῶ, Ἴενα, Νέῦ, Εὔνοια, Ἕαινα, Ἰωνία,— Νῶε, Αἰών, 'Ινώ, Ναυῆ.) — 734. *Τὰ καθήματα μαθήματα.* ('Η ἀνάγνωσις ἐκ τῶν κάτω βουστροφηδόν. Αἱ λέξεις τῆς ἀκροστιχίδος: ΑΤΑλάντη, ΑΜΑλθεια, ΜΑΤαιότης, 'ΑΘΗναῖς, ΤΑΠης.) — 735. *Οὗ φιμώσῃς βοῦν ἀλοῶντα,* (οὗ, φι μ'ος, εἰς βουνὰ λῴων, τᾶ)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλᾶ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα Ἡέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις· μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1 'Ο χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὸ διπλᾶ. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ Α' — 262 /

Διαπλασόπουλα - ες, ἀλληλογραφῶ. 'Αντιαλλάσσω τετράδια. Δ/σις : Γ. Βουλγαρίδης, Θέσπιδος 1, 'Αθῆναι, διὰ Ι. Σ.

/ Α' — 263 /

Πρωτομπαίνοντας στὸ λατρευτὸ σαλόνι τῆς «Διαπλάσεως» χαιρετῶ, καὶ ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους-ες.

Δοξασμένο 'Ελληνόπουλο

/ Α' — 264 /

Ἀντιαλλάσσω φωτογραφίες τοπείων μὲ ὅλες ους Δ/σις : Κώσταν Κουτουρίσην, Πόστ-Ρεστάντ, Καλάμας.

/ Α' — 265 /

Πάνθεια 'Αβραδάτου, Ταρζάν, Σαρλώ, Λατάνια, Μιμόζα, Τρελλὸ Φοιτητάκι, 'Ανακατοσούρα, ἀλληλογραφοῦμε ; Δ/σις : (Α' — 167) **Νέστωρ**

/ Α' — 266 /

Πρωτομπαίνοντας στὸ Διαπλασόκοσμο τὸν χαιρετῶ. 'Αλληλογραφῶ καὶ ἀνταλλάσσω τετραδιάκια. Δ/σις : Νίναν Διακοπούλου, Πόστ - Ρεστάντ, Θεσσαλονίκην, διά : **Φραντζέσκα Ντεριμινι**

/ Α' — 267 /

Παιδιά, γιατὶ περιφρονεῖτε τόσο τὸ Διαγωνισμό μας ; 'Εμπρός, στεῖλτε ὅλοι-ὅλες.

Οἱ ΒΑΤΡΑΧΟΙ

/ Α' — 268 /

Η «Κλοῦ-Κοῦζ Κλάν» ἀποτελεῖται ἀπὸ 3 νήπια. 'Αποδείξατε τὶ ἐναντίον ἀναλαβόντας μας.

Οἱ ΒΑΤΡΑΧΟΙ

/ Α' — 269 /

Η «ΕΛΠΙΣ» κατέρχεται στὸ Δημοψήφισμα μὲ τὰ ὑπέροχα ψευδώνυμα :

ΠΟΡΓΩΝΑΤΟΣ, ΤΑΡΖΑΝ

/ Α' — 270 /

Πωγωνάτε, Θλιμμένο 'Ηπειρωτάκι, Ξενιτέρι τῆς 'Ηπείρου, Κοραῆ, σᾶς ζέρω . . . νὰ σᾶς ἀποκαλύψω ;

'Ηπειρωτόπουλο

/ Α' — 271 /

Ἐξακολουθῶ ἀνταλλάσσων τετραδιάκια μὲ ὅλους-ες : Κρυμίζην, Πατρῶον 9, 'Αθήνας (διὰ "Αδωνιν) ἀπαντῶ ἀμέσως τοὺς στείλαντας εὐχαριστῶ **Βασίλεια Μακεδών**, σὲ ἐφήφισα. **"Αδωνις**

/ Α' — 272 /

Ἀλληλογραφῶ. ἀνταλλάσσω τετραδιάκια μὲ ὅλους-ες. Στεῖλατε : **Θεόδωρον Μπάρμπα Θήβας**, διά :

Κιθαιρωνεία Κόρη

/ Α' — 273 /

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΜΑΣ: 1ον ὡραῖον) **'Αστήρ**, 2ον) **"Αστρον τῆς Αὐγῆς**, 3ον) **'Ιππότης τῶν Κύκνων**. Τοὺς λοιποὺς ὑπερευχαριστοῦμεν.

Χαρούμενη Ψυχή, Ναπολέων

/ Α' — 274 /

Ποιός-ά θὰ μ' ἀρνηθῇ ἕνα γραμματάκι κι' ἕνα Μ. Μυστικό, γιὰ ἐνθέμιο τῆς Διαπλασιακῆς μας ζωῆς ; Στεῖλατε : Mr Georges Sarabis, Rue Keneh No 12, Heliopolis (Caire) Egypte διά :

Πρίγκιπα τῆς 'Ομίχλης

/ Α' — 275 /

Ματωμένη Δόξα, κυλίσθηκες πολὺ στὸ αἷμα· φθάνει πιά ! . . . εἶσαι ἡ . . . 'Ελένη Κολόμβου.

Πρίγκιψ τῆς 'Ομίχλης
'Υποψήφιος Δημοψηφίσματος

/ Α' — 276 /

Παιδιά, μὴ ξεχνᾶτε τὸν **ΠΡΙΓΚΙΠΑ ΤΗΣ ΟΜΙΧΛΗΣ** σὰ Δημοψήφισμα!

/ Α' — 277 /

Πρωτομπαίνοντας στὸ μεροκάμενο Σας σαλονάκι, ἀγαπημένα μου ἀδελφάκια, Σᾶς χαιρετῶ ὅλους-ες μ' ἕνα γλυκὸ χαιρετισμό. 'Αλληλογραφῶ μ' ὅλους-ες κι' ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά. Στεῖλατε : Georges Sarabis, Rue Keneh No 12, Heliopolis (Caire) Egypte. Διά :

ΒΑΣΙΛΕΑ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ

/ Α' — 278 /

Ὅλες οἱ εὐγενικὲς ψυχὲς ἀπόψε νὰ ψηφίσουν τὸ ἀριστοκρατικὸ ψευδώνυμο :

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ

/ Α' — 279 /

Ψηφίζω : 'Ονειροπόλο 'Αστέρι, Πρίγκιπα τῆς 'Ομίχλης, Πορφυρογέννητον

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ
'Υποψήφιος Δημοψηφίσματος

/ Α' — 280 /

Παιδιά, ὑποδεχθῆτε στὸ σαλονάκι Σας τὸν **ΚΑΡΔΙΟΓΝΩΣΤΗΝ**, γιατὶ αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος ποὺ θὰ γνωρίσῃ τὶς καρδιές Σας 'Αλληλογραφεῖ μ' ὅλους-ες καὶ ἀνταλλάσσει Μ. Μυστικά. Στεῖλατε : Mr Georges Sarabis Rue Keneh No 12, Heliopolis (Caire) Egypte. Διά : **ΚΑΡΔΙΟΓΝΩΣΤΗΝ**

/ Α' — 281 /

Ψηφίσατε ὅλοι σας τὸν

ΠΡΙΓΚΙΠΑ ΤΗΣ ΟΜΙΧΛΗΣ
ΚΑΡΔΙΟΓΝΩΣΤΗΣ

/ Α' — 282 /

Μαίνοντας στὸ ὀροπεδὰ περιβόλι τῆς Διαπλάσεως, στέλνω ἕνα φιλικὸ χαιρετισμὸ στὰ λουλούδια ποὺ τὴ στολίζουν καὶ ἀρχίζω : **Δὸν Ζουὰν = Κωνστ Μαυρίδης, "Ενδοξος Σουλιώτης—Κτενᾶς. 'Ορλῶφ = Στέλιος Καλτσογιάννης, Μελαγχολικὴ "Υπαρξις=Μαρία Μπουκουβάλα. ΣΙΦΟΝΕΤ**

/ Α' — 283 /

Ταρζάν, Γλυκομίλητη, Ναπολέων, σᾶς ψήφισα. **'Ελπίζουσα Νεότης**

/ Α' — 284 /

Δὲ θὰ ὑποταχτοῦμε ποτὲ στὴν «**Κλοῦ-Κοῦζ-Κλάν**».

Σαπουνόφουσκα—Σιφονὲτ

/ Α' — 285 /

Γειά σας «**Βάτραχοι**» καὶ «**Κλοῦ-Κοῦζ-Κλάν**». Φυλαχθῆτε.

Στραβοκάνα, Καμπούρα

/ Α' — 286 /

Η **ΔΟΥΛΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ** περιμένει ἀπ' ὅλους μιὰ ψῆφο, ἰδίως ἀπὸ τοὺς Δωδεκανησίους.

/ Α' — 287 /

Παρακαλῶ τοὺς : **Περιπλοκάδα, Ξυπνοπούλι, Μοιραῖο 'Αμφιγιόλι, Παρηγοριά, Γαλανομάτα, Μπομ, 'Αετιδέα, Τέντκα, Κόκκινη Παπαρούνα, Σίσυφο, Τρελλὸ Φοιτητάκι**, ἂν δὲν θ' ἀπαντήσουν στὰ Μ. Μυστικά μου, νὰ μοῦ τὰ ἐπιστρέψουν.

Δούλη Δωδεκάνησος

/ Α' — 288 /

Μαίνοντας στὸν Διαπλασόκοσμο ἀλληλογραφῶ καὶ ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μὲ ὅλους-ες. Στεῖλατε: Nicola Zoumbouloglou, Merkez Rihtim Han, 3me étage, No 9, Galata, Constantinople (Turquie) διά :

Πλάνο Δοξάρι

/ Α' — 289 /

Διαπλασόκοσμε, μιμήσου μας· ψήφισε τὰ ψευδώνυμα: **Ναπολέων, Δὸν-Ζουὰν, 'Ιππότης τῶν Κύκνων, Πρίγκιψ τῆς 'Ομίχλης, Πορφυρογέννητη.**

ΑΣΤΗΡ, ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΕΡΑΣ

/ Α' — 290 /

Εἰ ἀναθεῖτο μοι ὑποδεῖξαι τῷ Διαπλασιακῷ κόσμῳ καλλίτερον ψευδώνυμον τῶν προταξάντων ὑποψηφιότητα, ἐλοίμην ἂν ἀνεκδοτολόγον **Βασίλειον Μακεδόνα**.

Θεόδωρος ὁ Παπαδόπουλος

/ Α' — 291 /

Πρωτομπαίνοντας στὸν Διαπλασόκοσμο τὸν χαιρετῶ. 'Αλληλογραφῶ καὶ ἀνταλλάσσω τετραδιάκια. Δ/σις : Mr Nicolas Michailidès, Ermys - Confiance, Cartal Emi Onü No 12, Constantinople (Turquie) διά :

Φακὸν

/ Α' — 292 /

ΤΑΡΖΑΝ } ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ
ΤΑΡΖΑΝ } ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

/ Α' — 293 /

ΟΤΗΝΙΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ ἤλλαξε ψευδώνυμον

/ Α' — 294 /

Ψηφίσατε ὅλοι τὰ ὡραῖα ψευδώνυμα : **ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΒΕΡΩΦ**

/ Α' — 295 /

Ὅσα παιδάκια ὑποφέρουν ἀπὸ λαιμό, μύτη, αὐτιά, τὰ γιατρεύει ἀσφαλῶς ὁ ἀρχαῖος, εἰδικώτατος κι' ἐμπειροτατος ἰατρὸς κ. ΜΙΧ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ. Δέχεται στὴν κλινική του, πλατεῖα 'Ομονοίας, ὁδὸς Δώρου, 8α, ἀπὸ 10-12 καὶ ἀπὸ 4-6.

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ: ***συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. "Αλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.***

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, 'Αθῆναι